

XXIX. évfolyam
4. szám

www.ativizig.hu

Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság

VÍZPART

2021. december

B. RADÓ LILI: MIT ÜZEN AZ ERDŐ?

*Víg ünnepre készülődünk,
esteledik már.*

*Szobánkban a szép fenyőfa
teljes díszben áll.*

*Zöld ágain kis csomókban
puha vattahó,
tűlevél közt víg aranyzál,
fel-felcsillanó.*

*Itt is csillog, ott is ragyog,
mint a napsugár,
s csilingelő csöpp csengettyű
édes hangja száll,
akárcsak az erdőben a
dalos kis madár.*

*Csitt csak! Figyeld mit is suttog
szép fenyőfánk most neked?*

-Halló itt az erdő beszél!

*Sürgős fontos üzenet:
Kívánunk ma mindenkinek
szép fenyőfa ünnepet!*

*Minden kedves Olvasónak áldott, békés ünnepeket kíván
a Vízpart újság Szerkesztőbizottsága!*

04

Duzzasztási
lehetőség
a Maroson

14

Összefoglaló a
2021. évi őszi
felülvizsgálatokról

23

A szakaszmérnök-
helyettes titkos hobija
- Interjú Dési Gáborral

- 3 Vezetői köszöntők
- 4 Duzzasztási lehetőség a Maroson
- 10 Nemzetközi látogatók az ATIVIZIG portáján
- 11 Elkészült a Pick Aréna kézilabdacsarnok kiegészítő árvízvédelmi létesítményeinek építése
- 12 Összefoglaló a 2021. évi őszi felülvizsgálatokról
- 16 Hidrológiai összefoglaló
- 18 A 11.06. Mártély-Tisza-Maroszugi belvízvédelmi szakasz bemutatása
- 20 A Magyar-Román Víztisztasági Albizottság a járvány alatt is folytatta munkáját
- 22 Online értekeztek a Magyar-Szerb Vízgazdálkodási Albizottság tagjai
- 23 A szakaszmérnök-helyettes titkos hobbija
- 26 40 éves a Maty-éri evezős pálya
- 28 Személyzeti és munkaügyi hírek, búcsú Fodor Sándortól
- 29 Kitüntetés
- 29 MHT Hírek
- 30 Nyugdíjas találkozó Hódmezővásárhelyen
- 31 Vízügyes nyugdíjasok találkoztak Szegeden
- 31 Munka és tanulás
- 32 Őszi felülvizsgálatok a szakaszmérnökségen
- 33 Műtárgy helyreállításokat végeztünk
- 33 A Szentesi Szakaszmérnökség őszi hírei
- 35 Rézsűn használható forgóképes fűnyíró érkezett
- 36 Szókereső
- 36 Jogszabályfigyelő

Rendhagyó vissza- és előretekintés

Elérkezett a 2021. év vége. Ilyenkor szoktunk számot vetni azzal, ami az elmúlt évben történt.

Sajnálatosan ez az esztendő olyan nehézségeket okozott, amelyek megoldására nem voltunk felkészülve. A pandémia először csak kényelmetlenséget jelentett, majd átélve az első, második és a többi hullámot szembesültünk azzal, hogy teljesen átalakítja munkánkat, életünket. Látva a nehézségeket és azt, hogy teljesen át kell szerveznünk a mindennapjainkat egyre világosabbá vált, hogy ez „nem csak egy újsághír”. Mindennapunk részévé vált és együtt kellett élnünk ezzel a helyzettel. Később, amikor sok kollégánk megbetegedett megtapasztalhattuk, hogy bizony ez nem egy átlagos betegség. Ennek lefutása, következményei sokfélék lehetnek. Sokkal inkább előtérbe kerültek az emberi kapcsolatok. Kivel mi van? Ki mikor lett beteg, hogyan vészeltte át? Mit tudunk segíteni? Mikor jöhet már újra dolgozni? Teljesen megváltozott az életünk. Sok jó ismerőst, kollégát veszítettünk az elmúlt évben a pandémia kapcsán. Különösen nehéz volt megbirkózni azzal a ténnyel, hogy a „múlt héten még beszélgettünk velük”, majd néhány hét leforgása alatt elvesztettük őket. Közvetlen munkatársaink közül ketten is el-távoztak: Stienerné Dinnyés Edit és Fodor Sándor, akiknek még sokáig köztünk lett volna a helye. Ezekben a pillanatokban emlékezünk rájuk is...

Az elmúlt években, ameddig lehetőségünk volt, közösen állománygyűlés keretein belül tekintettünk vissza. Megvallom, hogy habár rendelkezem „némi” gyakorlattal az előadások tartásával kapcsolatban, azonban mindig kitüntetett alaposítással igyekszem felkészülni ezekre az alkalmakra. Nekem ekkor kell „vizsgáznom” az egész állomány előtt. Ezekben az alkalmakon igyekeztem – sokszor túlságosan is – részletes információkat adni az elmúlt esztendőről. Ehhez minden évben elkészítettünk egy prezentációt. A 2020-as esztendőről szóló beszámoló elkészült, de nem került bemutatásra, mert nem volt rá lehetőség.

Sebaj, gondoltam, majd a 2021. évi állománygyűlésen lehetőség lesz elmondani. Hát most elkészítettük a 2021. évi beszámolót, de mivel nem lesz állománygyűlés, így ezt sem tudom megosztani Önökkel. Én egy elszánt ember vagyok, és nem adom fel... Bizom benne, hogy 2022-ben lesz lehetőségem beszámolni a történe-sekről Önöknek, akik jóvoltából, akik közreműködésével és segítségével ezt az évet is sikeresen zárhattuk.

Zárásként szeretném megköszönni valamennyi Munkatársunknak azt az áldozatos munkát, amivel segítették a kitűzött feladatok teljesítését. Szeretném megköszönni Családjainknak a támogatást, amit a feladataink végrehajtásához nyújtottak.

Ézúton kívánok békés ünnepeket és sikeres, boldog új esztendőt, valamint JÓ EGÉSZSÉGET MINDENKINEK!

Dr. Kozák Péter, igazgató

Újságnéző köszönet 3 év után

Az OVF honlapján valamennyi vízügyi igazgatóság újságja megnézhető. Mindig is szerettem az újságokat. A rendszerváltozás idején még lapalapítóként is működtem szűkebb hazámban. Mégse volt elég elhatározás bennem ahhoz, hogy a vízügyi lapok fokozatos eltűnését - tisztelet a kivételeknek! -, tartalmuk lecsúszását lelassítsam, megállítsam. Ehhez kellett egy Hoffmann Imre, akinek igen jó érzéke volt a szakmai kultúrák iránt. A maga területén kiemelkedő eredményei voltak a tűzoltóság hagyományainak megőrzésében, krónikájának megteremtésében.

– „Pista, ha nem csináljátok az újságokat, a kultúrák nem lesz-

dokumentálva, és eltűnik!” – 2018 végén ezzel adta ki a parancsot: ismét legyen minden vízügynek saját újságja!

Sokan húzták a szájukat. Ilyen alacsony bérek, ennyi munka mellett még ezt is! A tartalmi kereteket – egyesek szerint segítségként, mások szerint diktátumként – az OVF adta meg. Az eredmény mégis túlszárnyalta a fantáziát. Több újságból akár könyv is készülhetett volna az első számok hossza és tartalomgazdagsága után. Az elmúlt 3 évben azonban a keretek feltöltése arányossá vált. Színes, kulturált, és a szakmaiságot sem nélkülöző lapok jöttek létre.

A kártyával ellentétben itt be lehet tekinteni egymás lapjaiba, és van is miért. Egyaránt víz-

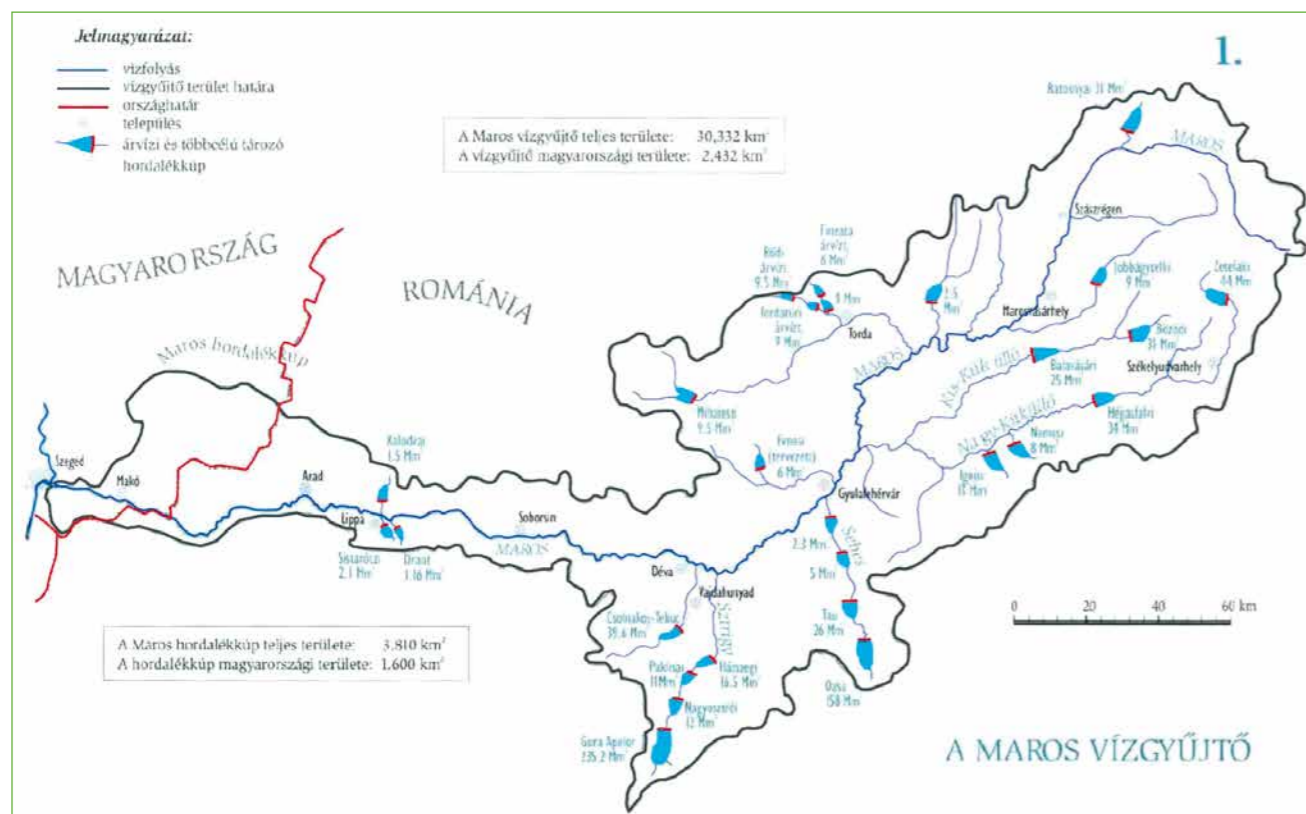
szatükrözik a szakterületek tudását, a szakmaszeretetet, és tartalommal töltik meg a *vízügyi család* fogalmát. Mindez azoknak köszönhető, akik szívvel-lélekkel készítették és készítik az újságjukat, ötletelnek, kibányásszák a szakköveket az elfoglalt kollégák fejéből – mondjuk, azt hiszem, ez a legnehezebb –, tudósítanak az eseményekről, összerakják a képeket, szerkesztik a nyersanyagot, és még minden egyebet megtesznek egy jó lapszámért.

Ezáltal megőrzik és tálcán nyújtják át nekünk a szakma, a kultúra, és az összetartozás információit. És ez nekünk, olvasóknak, nagyon jó!

KÖSZÖNET ÉRTE!

Láng István főigazgató

Duzzasztási lehetőség a Maroson

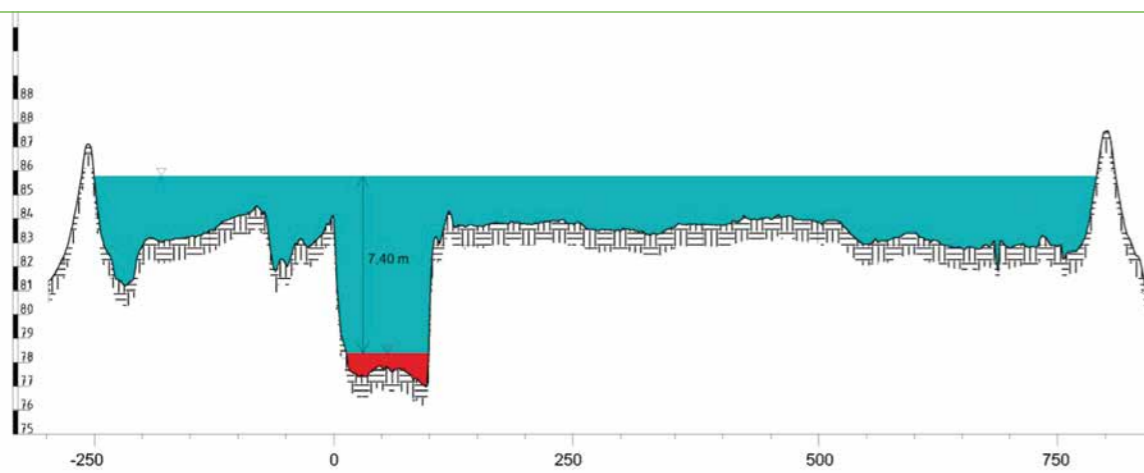
1. ábra: Tározók a Maros vízgyűjtőjén (Forrás: ATIVIZIG)

A Maros folyó magyarországi szakasza a tiszai torkolatától kezdődően a 49,520 fkm szelvényig húzódik. A 0,000-28,621 fkm szelvények között mindkét partja, míg a 28,621-49,520 fkm között csak a jobb partja található Magyarországi területén.

folyó vízgyűjtőjének vízforgalma évtizedek óta mesterséges kontroll alatt áll, főleg a kisvízi tartományokban.

A vízgyűjtő erősen kitett az éghajlatváltozási tendenciáknak és évről-évre növekszik a kisvízes időszakok hossza. Ennek hatásait a romániai tározók üzemével némileg lehetséges kompenzálni, azonban a folyó hazai szakaszán semmilyen beavatkozási lehetőség nincs az érkező vízkészletek megtartására, azok hazánkon átfolyva jutnak a Tiszába. A Maroson hazánkba átengedett kisvízi hozamok a folyómeder süllyedésének következtében

egyre alacsonyabb vízszintekkel vonulnak le (2. ábra), így a folyóra kiépített vízkivételek üzemét ellehetetlenítik (3. ábra).

2. ábra: A Maros folyó általános keresztmetszéne (Forrás: ATIVIZIG)

A folyó magyarországi szakaszát kiemelten érintették a vízhiányok. A folyó romániai szakaszán 27 (!!!) tározó épült és került üzembe, mellyel a

3. ábra: A Maroson kiépített Cserevölgyi vízkivétel kisvízi időszakban (Forrás: ATIVIZIG)

A Maros vízjárásának lefontosabb jellemzőit az alábbi táblázatok tartalmazzák:

	Vízszint	Vízállás	Dátum
LKV	78,37 mBf.	-113 cm	2012.
LNQ	85,77 mBf.	625 cm	1975.

	Vízhozam
LKQ	26 m ³ /s
LNQ	2400 m ³ /s

1. JELENLEGI PROBLÉMÁK:

A Maros folyó magyarországi szakaszával kapcsolatosan számos olyan adottság van, melyek jelenleg hátráltatják az egyébként jó potenciálakkal rendelkező térség fejlődését.

- A folyón érkező kisvízhozam időbeli eloszlása a román vízgyűjtőkön végzett tározó üzemeltetési tevékenységek következtében rendkívül hektikus. Ezen tevékenység következtében a magyar fél részére átbocsátott vízmennyiség tározására és megőrzésére releváns lehetőség sem áll rendelkezésre. A román fél nem érdekelt az átbocsátott kisvízhozamok növelésében. A folyó 176 m³/s KÖQ és 21 m³/s LKQ vízhozamai jelenleg csak közvetlen felhasználás mellett emelhetők ki a folyóból.
- A magyarországi folyó menti kiemelkedő termőhelyi adottságokkal rendelkező területek még szivattyús főművi kiemelés mellett is gazdaságosan tudják felhasználni a jelentős üzemeltetési költségekkel terhelt öntözővizet.
- A folyó magyarországi vízgyűjtőjén jó termőhelyi adottságú mezőgazdasági területek he-

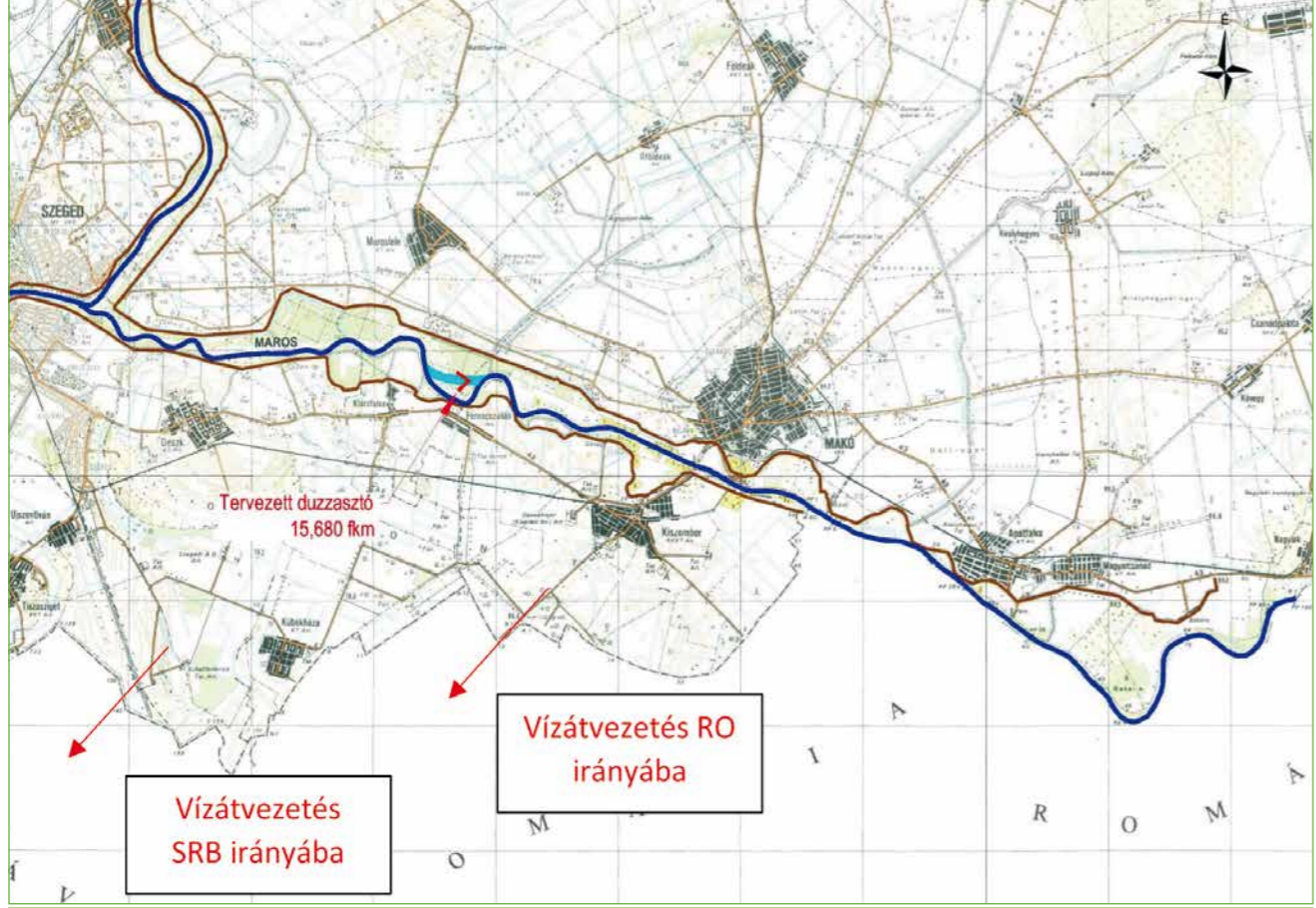
lyezkednek el, melyek folyamatos termelésbiztonságának fenntartása érdekében több öntözőrendszer is létesült, jelenleg is üzemel. Ezek vízellátása a folyó alacsony vízszinten levonuló kisvízhozamai következtében csak szivattyús vízkivételekkel biztosítható, jelentős energia felhasználás – és többletköltségek generálása – mellett.

- A folyó magyarországi völgyének legjobb termőhelyi adottságú területe az Apátfalva-Mezőhegyesi öntözőrendszer hatásterülete Mezőhegyesenél. Ezen vízpótló rendszer marosi fővízkivételének (Cserevölgy) üzembiztos működését is veszélyeztetik a folyón kialakuló alacsony kisvízi szintek.
- A térség Magyarország aszályokkal leginkább sújtott területei közé tartozik. Az aszályok megelőzésére, illetve mérséklésére a folyó vízkészlete csak szivattyús vízkivételekkel vehető igénybe.
- A térségben tapasztalt aszályok a természeti környezet állapotában a mentesített ártéren és a hullámterekben is jelentős károkat okoznak.
- Mivel a folyó magyarországi szakaszára érkező vízmennyiség a román területeken végrehajtott tározások üzemrendjének függvénye, így az alsó szakaszon elhelyezkedő víztestek morfológiai szempontból kockázatos minősítést kaptak.

2. JAVASOLT MEGOLDÁS:

A marosi vízkivételekkel kapcsolatos problémái felülvizsgálata során megállapítást nyert, hogy a kis- és középvizek levonulási szintjeinek időszakos megemelésével a térség vízpótlási lehetőségei jelentősen javulnak, mind a természeti, mind az agrár környezeti elemek vonatkozásában.

A középvízi meder adottságaihoz kapcsolódóan **középvízi mederbe építendő duzzasztómű** létesítése lett előirányozva, a **15,850 fkm-ben 82,00 m.B.f. duzzasztási vízszinttel**. A duzzasztási szint vizsgálata során numerikus modellezési eljárások igénybevételével meghatározásra került a duzzasztási felszín görbe. A számított **távolhatás 29,52 km**. A duzzasztott térben ezáltal **11,8 millió m³** vízkészlet megőrzésére nyílik mód. Mivel a kanyarulat korrekciójára lefolyási szempontból sor kerül, így az átmetszéssel érintett szakaszon megvalósítandó duzzasztómű földmunkái a korrekció kapcsán elkészülnek, ezáltal gazdaságosabban valósítható meg a tervezett létesítmény, mint egy másik szelvényben. A duzzasztómű vízmegőrzési és vízpótlási funkciókon túlmutatóan vízerőtelep kiépítésére is lehetőséget biztosít.

4. ábra: Tervezett duzzasztómű áttekintő helyszínrajza (Forrás: ATIVIZIG)

Várható előnyök (csak a vízkészletgazdálkodás-öntözésfejlesztés kapcsán emeljük ki):

- ▶ A duzzasztás üzembe állításával a hektikusan érkező kisvízi hozamok járása az érintett szakaszon kiegyenlítődik.
- ▶ A folyóra telepített Cservölgyi vízkivétel üzembiztonsága megteremtődik.
- ▶ A folyó Ferencszállás-Makó közötti szakaszán a jelenlegi szivattyús üzemű főművi vízkivételek üzeme gravitációs üzeművé alakítható át szivornyás vízkivételi művekkel, így az üzemelési költségek jelentősen lecsökkennek.
- ▶ A magyarországi folyóvölgyben az aszálykárok megelőzésére és mérséklésére 11,8 millió m³ szabad vízkészlet áll rendelkezésre olyan geodetikusan vízkivételi szinten, melyet gravitációsan a fejlesztési területre lehet juttatni.
- ▶ A rendelkezésre álló vízkészlet közvetlenül igénybe vehető a Maros jobb parti öntözőrendszer területén kiépített 19 196 ha kiterjedésű terület öntözésére. A Maros bal parti területek fejlesztését követően a gravitációsan rendelkezésre álló vízkészletek további 14 000 ha, jó termőhelyi adottságú terület vízellátását biztosítják. A rendelkezésre álló vízkészletek további 10 000 ha öntözésbe vonását teszik lehetővé.
- ▶ A terület aszályérzékenysége alacsony működési költségek mellett is csökkenthető.

- ▶ A Vízyűjtő-gazdálkodási Országos Tervben az érintett Maros felszíni víztestek célállapotának eléréséhez intézkedési javaslatként megfogalmazásra került a folyami duzzasztó létesítése. Ez közvetlenül is segíti az érintett víztestek kitűzött célállapotának javítását.
- ▶ A hullámtéri védett területek vízpótlása a jelenleginél kiszámíthatóbban, nagyobb gyakorisággal biztosítható, ezáltal az élőhelyek degradációja megállítható.
- ▶ A duzzasztás eredményeként a rendelkezésre álló vízkészlet felhasználható a torontáli térségtől délre elhelyezkedő romániai és szerb területek vízpótlására is.

3. ÖNTÖZÉSI LEHETŐSÉGEK A MAROS MENTÉN:

A terület jellemzően gyér lefolyású, a vegetációs időszakban vízhiányos terület, így a mezőgazdasági termelés szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bír a vízpótlás, azonban az érintett Maros alegység északi és keleti területeire nehéz eljuttatni az öntözővizet, így ennek hiánya aszályos időszakokban jelentős terméskiesést jelent. A vízpótlás rendkívüli szerepet játszhatna, hiszen a legjobb termőképességű területek itt helyezkednek el. Az alegységre korábban érkező vízmenyiségnek csupán töredékét kapja a terület, ezáltal is csökkentve a természetes vízkészleteket. Az alegység déli részének lefolyási irányait pedig mesterségesen kellett megváltoztatni az 1920-as éveket követően. A kialakult helyzet miatt ön-

tözéses mezőgazdasági művelést csak közvetlenül a délen húzódó víztestek mentén találunk, a terület jelentősebb részén öntözés nélkül gazdálkodnak. A gyér felszíni vízhálózat és a jelentkező vízhiány miatt a felszín alatti készletek használata jellemző, melynek pontos meghatározása az egzakt bevallások hiányában nem lehetséges.

A terület termőtalaja jó minőségű, akár 35 aranykoronát is meghaladó termőtalaj értékekkel. Itt termelik a megyék között a legtöbb kukoricát, búzát és árpat is. Szintén élvonalban van a terület cukorrépa, kender és zöldség-gyümölcs ter-

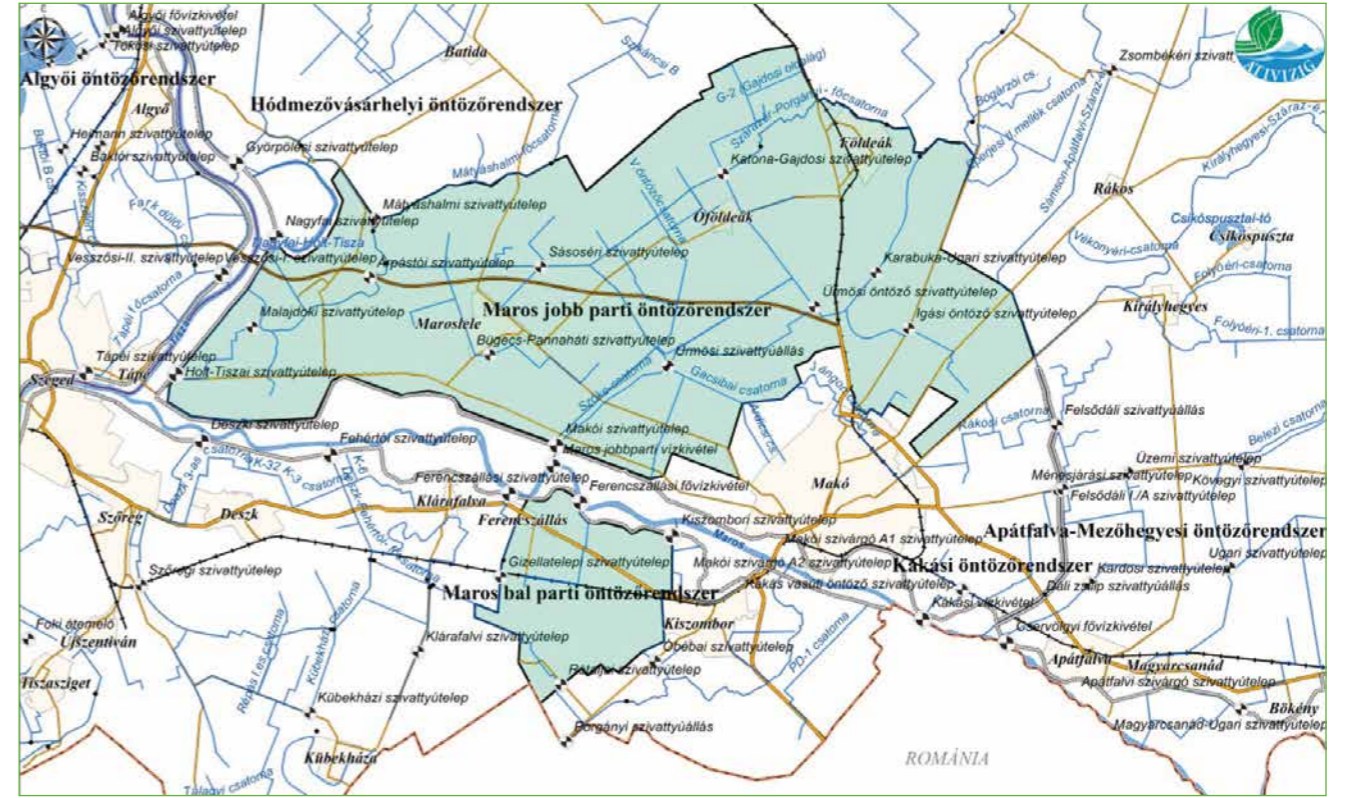
melésében is. Az állatállomány szintén jelentős. A legmagasabb sikértartalmú és legjobb minőségű búzát is a békés megyei földekről aratják le, itt fejlesztették ki az 1974-ig igen népszerű Bánkúti búzát, melynek minőségét a természet 1974-es megszüntetése óta sem sikerült ismét elérni.

Az öntözési tevékenység a jó talajadottságok miatt hagyományosan fejlett. Az újonnan jelentkező öntözés-fejlesztési igények kielégítése érdekében szükséges a folyami vízkészlet biztosítása.

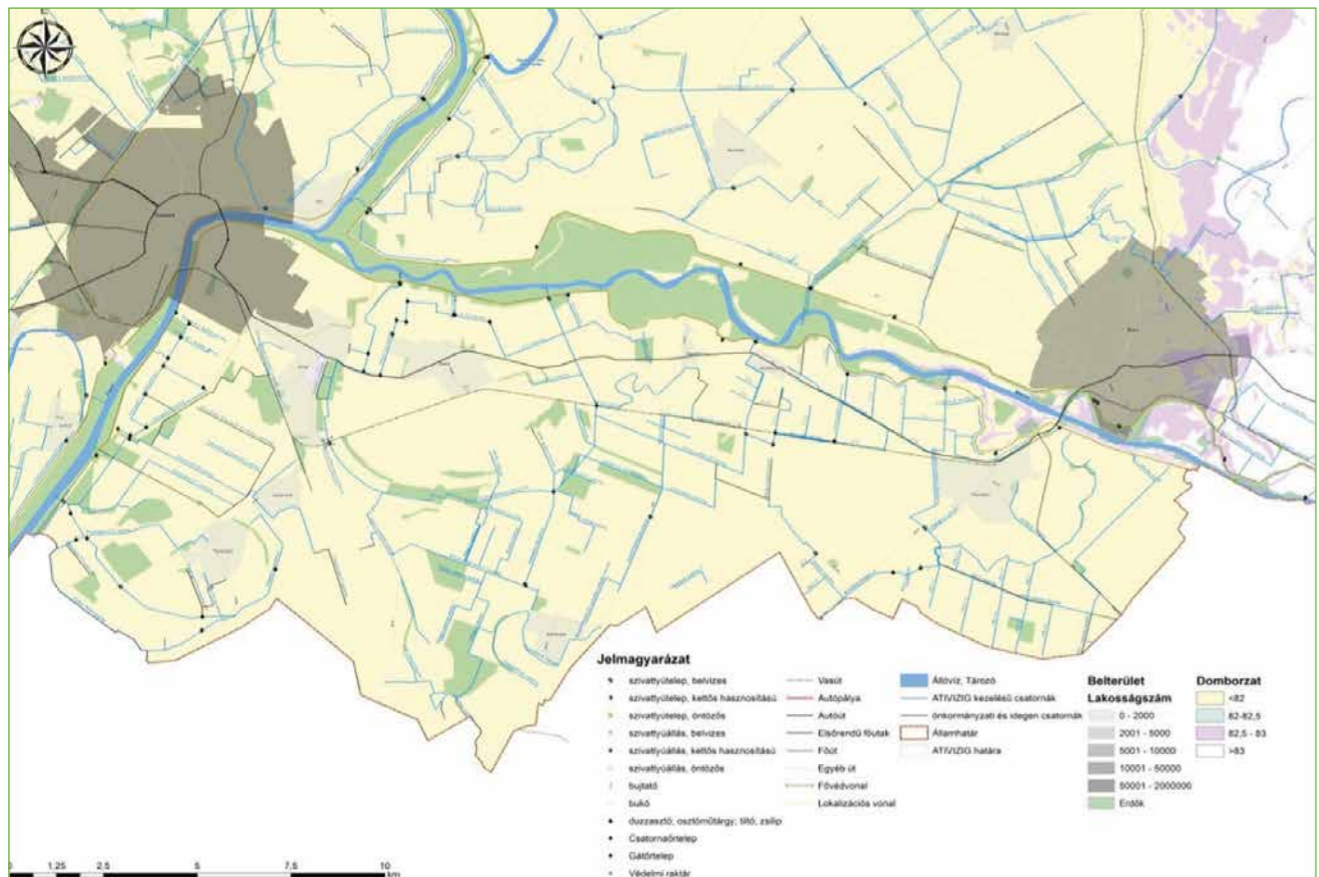
A Marosi vízkészletre alapozott öntözőfürtök:

Öntözőrendszer neve	Öntözőrendszer terület-nagysága (ha)	Öntözhető terület becsült nagysága (ha)	Vízjogilag engedélyezett öntözött terület - 2015. (ha)	Vízbeadás helye
Hódmezővásárhelyi	16648	9989	1444	Tisza (opció a Maros jpból vízátadás
Maros jobb parti	19129	11477	1468	közvetlen marosi vízkivétel
Apátfalva-Mezőhegyesi	27199	16320	5990	közvetlen marosi és RO vízkivétel
Kákási	1575	945	9	közvetlen marosi vízkivétel
Százazér-Élvízi	7413	4448	1750	RO marosi vízkivétel
Maros bal parti (Torontál)	2403	1442	884	közvetlen marosi vízkivétel

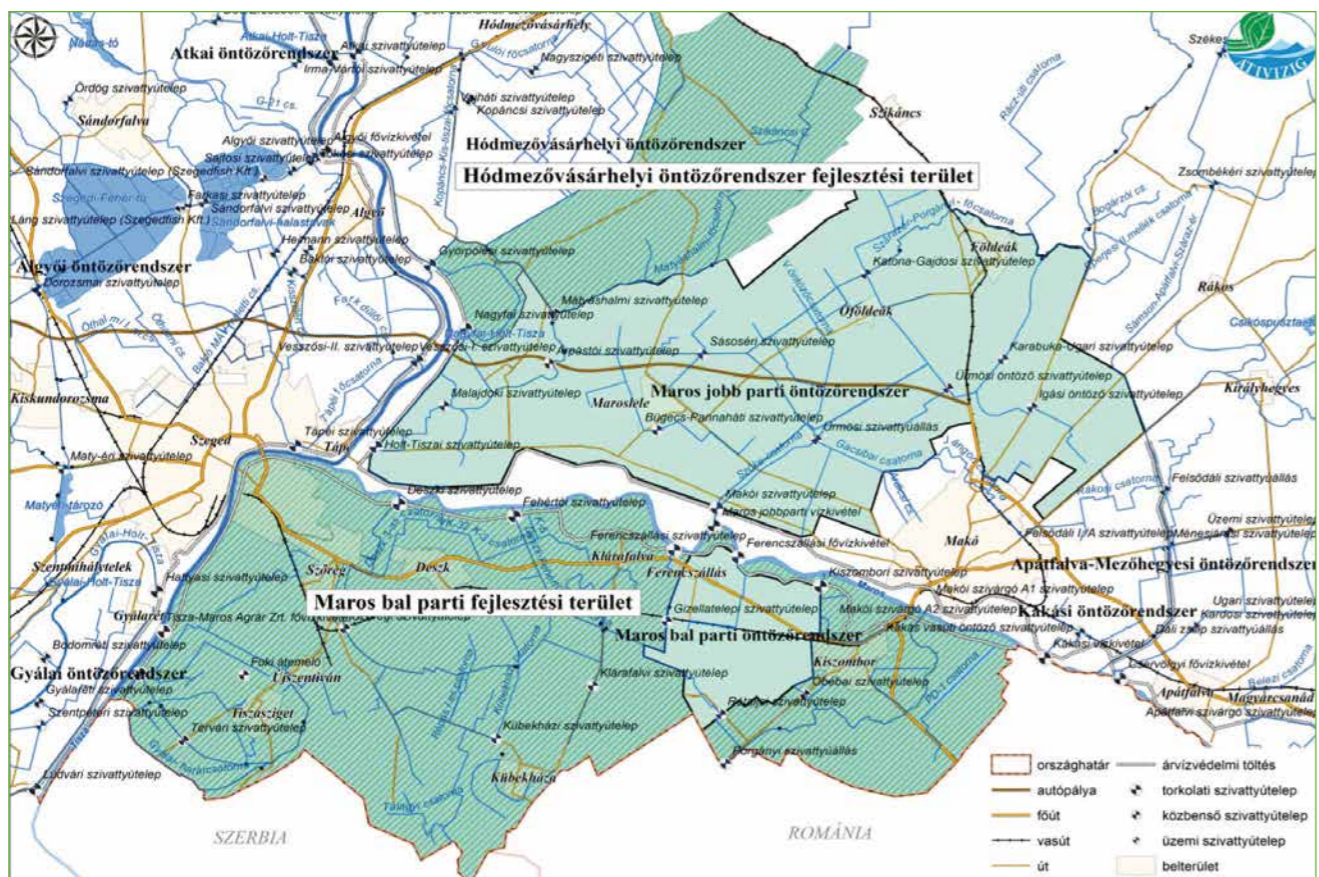
- ▶ Maros jobb parti öntözőrendszer öntözőfürt 19 129 ha
  - ▶ Apátfalva-Mezőhegyesi öntözőfürt 27 199 ha
  - ▶ Kákási öntözőfürt 1 575 ha
  - ▶ Százazéri öntözőrendszer öntözőfürt 7 413 ha
  - ▶ Maros bal part (Torontál) Ferencszállási fővízkivétel öntözőfürt 2 403 ha
- A Százazéri (és Cigányka-éri) öntözőrendszer vízpótlása román területéről, szintén marosi vízkészletre alapozott aradi vízkivételből érkezik Magyarországra. A Hódmezővásárhelyi öntözőfürtbe elvi lehetőség van vízátadásra a Maros jobb parti öntözőrendszerből.

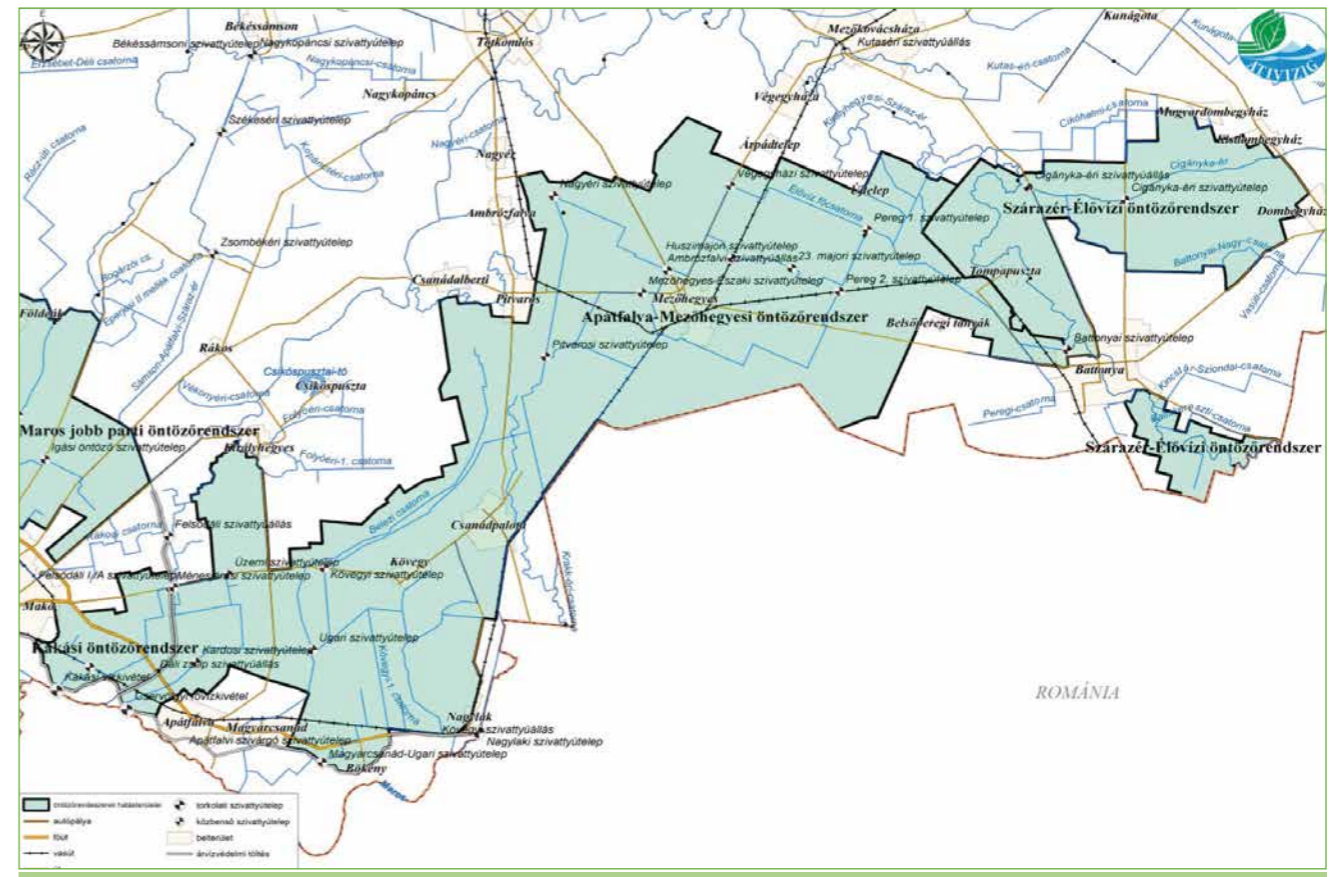
2. ábra: A fejlesztést követően a jelenleg kiépített Maros jobb és bal parti (Torontáli) öntözőrendszerek öntözőfürtjei gravitációsan is elláthatóak öntözővízzel (Forrás: ATIVIZIG)

5. ábra: A tervezett duzzasztómű felvízi szakaszából gravitációsan ellátható 82,00 m.B.f. alatti térszínű területek elhelyezkedése (Forrás: ATIVIZIG)

6. ábra: A gravitációs vízpótlásba további öntözőrendszer fejlesztések válnak lehetővé a duzzasztást követően a Maros bal parti (Torontáli) részén és a Maros jobb parti öntözőrendszerből a Hódmezővásárhelyi öntözőrendszer felé. (Forrás: ATIVIZIG)

7. ábra: Apátfalva-Mezőhegyesi, Kákasi és Szarazéri öntözőrendszer öntözőfűrtjei – szivattyús vízpótlással érintett rendszerekben is növelhető az öntözött területek nagysága (Forrás: ATIVIZIG)

A duzzasztómű megépülését követően a jelenleg csak szivattyúsan ellátott területeken a gravitációs úton beadott öntözővízzel 21.532 ha területen tehető gazdaságosabbá az öntözés a már kiépült rendszerekben.

A terület adottságai és a térséget sújtó egyre szélsőségesebb időjárás, valamint a rendelkezésre álló csekély folyami vízkészletek megőrzése elsődleges feladat. A tervezett beavatkozás hiányában a folyami vízkészletek további tartós csökkenése várható.

A Torontáli területen a fejlesztést követően kialakuló hatásterület: 14.080 ha. A Hódmezővásárhelyi öntözőrendszerbe történő vízatadás: 6.800 ha. Így összességében min. 40.000 ha területen biztosítható a gravitációs úton beadott vízzel az öntözés. A duzzasztóba tervezett vízerőtelep működésével rendelkezésre álló elektromos energia lehetőséget biztosít – a rendelkezésre álló vízhozam függvényében – távolabbi területek öntözővízzel történő ellátására, mellyel a hatásterület akár 80.000 hektarra növelhető.

BORZA Tibor
 műszaki igazgató-helyettes, Titkárság
 2000 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ irányítja, koordinálja és ellenőrzi a felügyelete alá tartozó osztályok, egységek munkáját
- ▶ irányítja az Igazgatóság vízgazdálkodási szakágazati működését
- ▶ védekezés idején központi védelemvezető-helyettes

DR. KOZÁK Péter
 igazgató, Titkárság
 1994 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ biztosítja az Igazgatóság hatáskörébe tartozó feladatok jogszabályok szerinti, műszaki és gazdaságossági követelmények szerinti ellátását
- ▶ felelős az Igazgatóság tevékenységének jogszabályban előírt követelményeknek megfelelő ellátásáért, az Igazgatóság vagyonáért, tervszerű és gazdaságos működéséért
- ▶ irányítja, koordinálja és ellenőrzi a felügyelete alá tartozó osztályok, egységek munkáját

FIALA Károly
 osztályvezető, Vízirajzi és Adattári Osztály
 2004 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ ellenőrzi és koordinálja a szakterületére vonatkozóan az összeállított vízgyűjtő-gazdálkodási tervezési alegységek terveit, a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezési feladatait
- ▶ koordinálja az Igazgatóság működési területén lévő környezeti monitoring hálózat fejlesztési terveinek elkészítését és megvalósítását
- ▶ irányítja a távlati vízbázisok védelmével kapcsolatos monitoring fenntartói feladatokat

Nemzetközi látogatók az ATIVIZIG portáján

2021. október 14-én és 15-én a Nemzeti Községi Egyetem Víztechnológiai Karán építőmérnöki képzésben résztvevő hazai és külföldi (grúz, kínai, japán, amerikai ...) hallgatók tanulmányi kirándulás címén el látogattak néhány nevezetesebb, mezőgazdasági vízhasznosításban jeleskedő helyszínre. A szarvasi nap után az ATIVIZIG jelentősebb vízhasznosítási és vízkárelhárítási objektumait tekintettük meg. Elsőként a Mezőhegyesi Ménesbirtok fogadott bennünket, ahol

A kis csapat a Mezőhegyesi szivattyútelepnél

Dr. Kozák Péter bemutatja a Tápéi szivattyútelepet

igazgatóságunkat Versegi László szakaszmérnök úr képviselte. A bemutatkozó videó után megtekintettük a szarvasmarha telepet, majd az egyik lineált mutatták be nekünk. A géppark gigantikus

Schilsong János bemutatja a Sámson-Apátfalvi műtárgyat

méretei maradandó élményeket szereztek nem csak nekem, hanem külföldi hallgatótársaimnak is. Ezután megtekintettük az Apátfalva-Mezőhegyesi szivattyútelepet. Következő állomásunk az Apátfalva mellett található Sámson-Apátfalvi-Szárazér legfiatalabb műtárgyat, a tavaly elkészült árvízkaput. Schilsong János, az MBSZ vezetője vette át itt a szót, és lelkesen, buzdítva mesélt nekünk a műtárgy funkciójáról, építéséről. És mondta, és mondta, míg az aggregátorból ki nem fogyott az üzemanyag. Végző állomásunk a szegedi Irinyi utcai központi épület és környezete volt. Itt csatlakozott hozzánk Dr. Kozák Péter igazgató úr is, aki bemutatta nekünk részletesen, alaposan és hangosan a Pick Aréna beruházásból adódó újabb mobil gátszakasz építésének munkafolyamatait. A gépek folyamatosan dolgoztak, a mellettünk lévő szavát sem lehetett hallani, de igazgató úr fáradhatatlanul magyarázta a néhány szerencsés közeli diáknak, hogy az adott szakaszon, mely munkafolyamat hogyan zajlik. Közben Dr. Bíró Tibor, az NKE VTK dékánja folyamatosan fordított a nemzetközi diákoknak.

Nagyon jó érzés volt látni vezetőim lelkes és barátságos, jókedvű és közvetlen hozzáállását a nem mindennapi társasághoz.

A fotók a Szerző felvételei

A Jetfalnál

Az Aréna árnyékában

HORVÁTH-VARGA Zoltánné

vízrendezési referens,
Csongrádi Szakaszmérnökség

2018 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ ellenőrzi a vízrajzi észlelőhálózat üzemeltetését és adatszolgáltatását a szakaszmérnökség területén
- ▶ részt vesz a mezőgazdasági vízszolgáltatási, öntözési feladatok előkészítésében, tervezésében, végrehajtásában, elszámolásában

Elkészült a Pick Aréna kézilabdacsarnok kiegészítő árvízvédelmi létesítményeinek építése

Szegeden a Felső Tisza-parton épült meg az új Pick Aréna kézilabdacsarnok. A csarnok elhelyezkedésére és a védtöltés alatt feltárt talajrétegződésekre tekintettel az árvízvédelmi biztonság és a csarnok jövőbeni üzemeltethetősége érdekében kiegészítő árvízvédelmi létesítmény építésére volt szükség.

A kivitelezési munkálatok során a Tisza jobb parti elsőrendű árvízvédelmi mű 15+918-16+538 tkm szelvényei között 620 fm hosszúságban a következő építési munkálatok zajlottak: jetfal építése, meglévő szögtámfal elbontása, új szögtámfal építése mobil árvízvédelmi rendszerrel.

A kivitelezés a meglévő szögtámfal talpának mentett oldali szélénél a jetelési munkálatokkal kezdődött. A 400 bar nyomáson a talajba, 14,5 méter mélységig bentonitból, mészkölisztből, cementből és vízből álló szuszpenzió került beinjektálásra. A jetpanelek sorozatából épült meg 620 fm hosszúságban a jetfal, mely meggátolja a víz mentett oldal felé a töltéstesten és az altalajon keresztül történő átszivárgását. A

Az új vasbeton szögtámfal építése

jetelési munkálatok előrehaladásával megkezdődött a több mint 40 éve szolgáló szögtámfal bontása is.

Az építés következő lépése egy új vasbeton szögtámfal kivitelezése volt, amely elődjé-

Partfal szerelés

nél lényegesen komolyabb kialakítással került megépítésre a töltés koronaszint alá süllyesztve. A szögtámfal 4,35 m szélességű és 0,5 m vastagságú talplemezből, valamint 1,65 m magasságú és 0,6 m vastagságú függőleges falból épült meg.

A szögtámfal fala oly módon lett kialakítva, hogy fogadja a mobil árvízvédelmi fal (IBS rendszer) talplemezeit. A 620 méter hosszú mobil falat szükség esetén 120 cm – az útátjáróban 140 cm – magasságig lehet kiépíteni.

Az országban egyedülálló módon Szeged belterületét immár 2,1 km hosszú mobil fal védi a katasztrófától rendkívüli árvízi helyzetben.

A mobil árvízvédelmi fal próbaszerelését az ATIVIZIG több mint 40 fős csapata a kivitelező közreműködésével november 30-án eredményesen végrehajtotta. A mobil fal rendszer próbaterhelése is sikeresen megtörtént.

A helyszíni munkálatok az 1:3-as vízdali rézsű kialakításával, a vízdali 10 m-es védősáv rendezésével és a járdák aszfaltozásával fejeződtek be. Az építés során 6 db közmű kiváltása, átépítése is megtörtént.

Fotók: Kovács Szilvia, Sári Csaba, F.Sz.

Partfal szerelés

FRANK Szabolcs

osztályvezető, Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási, Pályázati és Beruházási Osztály
1995 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ ellátja a nemzetközi és hazai pályázati tevékenységekkel kapcsolatos feladatokat
- ▶ koordinálja, felügyeli és ellenőrzi az osztályok szakmai tevékenységét
- ▶ az Igazgatóság vízkár-elhárítási tevékenységében vezetői feladatokat lát el
- ▶ irányítja a vízgazdálkodást érintő koncepciók és tervek elkészítését

Összefoglaló a 2021. évi őszi felülvizsgálatokról

A vízügyi szolgálat minden évben az augusztus végétől október végéig terjedő időszakban hajtja végre a vízkárelhárítási művek ellenőrzését.

Idén sem történt ez másképp, azonban az elmúlt évhez hasonlóan a pandémiás helyzethez ezúttal is igazodni kellett, ami a bizottságok létszámának

optimalizálásával, ill. a nemzetközi felülvizsgálók speciális megvalósításával járt. Természetesen reménykedünk abban, hogy a járványhelyzet javulásával egyszer visszaállhat a régi rend, de meg kell állapítani, hogy a szemlebizottság létszámcsökkentésének vannak pozitívumai is, ugyanis tapasztalataink szerint a kisebb létszámú bizottság hatékonyabban működik.

A védekezésre való felkészülést, a védművek, azok műtárgyai és tartozékai, valamint a védekezési berendezések, gépek, eszközök és felszerelések idei felülvizsgálatát Igazgatóságunk augusztus 24. – október 29. között hajtotta végre.

FOLYÓSZABÁLYOZÁSI MŰVEK, HAJÓÚT

A szemlék a tiszai kisvízi beutazással kezdődtek meg augusztus 24-én és másnap folytatódtak a Maroson. A bejárások időpontjában folyóinon kialakult vízállás lehetővé tette a partvédművek kisvízi tartományban elhelyezkedő részének felülvizsgálatát is. A látottak alapján általában megállapítható, hogy a meder- és partbiztosítások fenntartási hiányosságokat mutatnak. A tiszai kanyarulatfejlődés több helyen elérte, illetve megközelítette az optimális ívet. Különös figyelmet kell fordítanunk Csanytelek térségében az árvízvédelmi töltést megközelítő bekagylósodásra, hátraragódásra.

A Tisza folyó – iENC szabványnak megfelelő – Belvízi Elektronikus Hajózási Térképe (1.0 verziója) elkészült, elérhető a www.ovf.hu/hu/ienc-terkepek weboldalon. A hajóút kitűző jelekkel kapcsolatban felmerült hiányosságok megszüntetéséről – így egyes táblák pótbeméréséről, a hiányzó jelek pótlásáról és az iENC feladatsabásnak megfelelően egyes folyókilométer táblák áthelyezéséről – gondoskodnunk szükséges.

SZAKBIZOTTSÁGOK

Az ár- és belvízvédelmi művek bizottsági felülvizsgálatát megelőzően, 2021. szeptember 1–15. közötti időszakban a következő szakbizottságok végezték el munkájukat és tapasztalataikról az Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztály, ill. a Vízügyi és Öntözési Osztály részére jelentésüket írásban küldték meg.

- ▶ Védelmi anyagok, eszközök, telephelyek
- ▶ Vízügyi műtárgyak és hidrometeorológiai állomások
- ▶ Informatikai és hírközlő hálózat
- ▶ Vízkárelhárítási célú véderdők
- ▶ Vízügyi kárelhárítás létesítményei és eszközei
- ▶ Igazgatósági kezelésű másodrendű árvízvédelmi művek
- ▶ Idegen kezelésű árvízvédelmi fővédvonalat keresztező létesítmények
- ▶ Munkavédelem, tűzvédelem, energetika
- ▶ Védelmi ruházat

Szeptember 1-30. között részt vettünk az önkormányzati és az üzemi kezelésben lévő belvízvédelmi művek, valamint az idegen kezelésű másodrendű árvízvédelmi művek felülvizsgálatán is.

ÁRVÍZVÉDELMI FŐVÉDVONALAK

Az ATIVIZIG működési területén 335 km elsőrendű árvízvédelmi fővédvonal található, amelyek nagy része földtöltés. Az árvízvédelmi töltések gyepfelületét évente legalább kétszer kaszálni kell. Sajnos akad olyan rövid szakasz, ahova a fenntartó gépek idén csak egyszer jutottak el. Az egyszer kaszált szakaszokon mutatkozik leginkább a nád és gyalogakác fertőzöttség. Az árvízvédelmi biztonság növelésének igen hatékony módszere a töltéskorona burkolattal történő ellátása, amelynek következtében lehetővé válik a beavatkozási helyek csapadékos időben történő károkozás nélküli gyors megközelítése. Az idei évben ismételt sikerült 4,5 km-rel növelnünk a stabilizációval ellátott töltéskoronáink hosszát, így jelenleg a 125 km-t meghaladja a burkolattal ellátott elsőrendű töltéskorona szakaszaink összes hossza.

A korábbi árvizek során tapasztalt jelenségek, valamint a 2021. évi őszi felülvizsgálatok megállapításai alapján az árvízvédelmi biztonság szempontjából kritikusnak számít a 11.01. Gyála–Szeged–Algyői árvízvédelmi szakasz Tisza folyó jobb parti elsőrendű árvízvédelmi töltésének 7+200-8+440 tkm szelvények közötti szakasza. Az árvíz- és a belvízvédekezésről szóló 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet 12.§ (5) bekezdésében foglaltakra hivatkozással itt az érintett gátörjárások vonatkozásában pontosított III. fokú készületség került elrendelésre a védképesség helyreállításáig.

Szegeden a Felső Tisza-parton épül az új Pick Aréna kézilabdacsarnok. A csarnok elhelyezkedésére és a kivitelezés során a munkaterület és az árvízvédelmi mű alatt feltárt talajrétegződésekre tekintettel az árvízvédelmi biztonság biztosítása és a csarnok jövőbeni üzemeltethetősége érdekében kiegészítő árvízvédelmi létesítmény építésére volt szükség. A kivitelezési munkálatok során a Tisza jobb parti elsőrendű árvízvédelmi mű 15+918-16+538 tkm szelvényei között ~620 fm hosszúságban a következő projektelemezek valósultak meg: 15 m mély szivárgás gátló jettfal építése, meglévő szögtámfal elbontása, új szögtámfal építése mobil árvízvédelmi rendszerrel.

A fővédvonalakat keresztező 297 db műtárgy felülvizsgálata is megtörtént. A szemlék során sürgősen végrehajtandó, azonnali beavatkozást igénylő meghibásodást nem tapasztaltunk.

Az elmúlt években végrehajtott projektekhez kapcsolódó beruházásoknak, valamint a rendelkezésre álló központi források felhasználásának köszönhetően jelentős javulást tudtunk elérni az örtelepeink épületeinek állapotát tekintve. Az idei jegyzőkönyvek adatainak összesítését követően egy általánosan jó állapot tükröződik a főépületek vonatkozásában. Az elmúlt évben át-

Porgányi gátórház

építendő besorolással minősített Porgányi őrház beruházási munkálatai idén befejeződtek.

Központi raktárunk (VO telephely) felülvizsgálata alkalmával meggyőződhattünk arról, hogy a védelmi anyagok és eszközök, ill. gépek tárolása szakszerű. A Szegedi Medencés Kikötőben állomásozó Jégtörő IV. és Jégtörő V. elnevezésű jégtörő hajók bevetésre készen állnak.

Árvízvédelmi nyilvántartási terveink aktuálisak. Felmérési ütemtervünknek megfelelően haladunk a fővédvonalak geodéziai felméréseivel. A felmérésekből származó adatokat a védelmi tervekbe átvezettük. Árvízvédelmi szakaszaink mindegyike rendelkezik érvényes vízjogi üzemeltetési engedéllyel.

BELVÍZVÉDELMI ÉS ÖNTÖZŐ MŰVEK

Az ATIVIZIG kezelésébe 4770 km csatorna tartozik, amelyből 1298 km kizárólagos állami főmű. Vízkormányzó ill. vízvisszatartó funkcióra képes műtárgyaink száma meghaladja a másfél ezret (1610 db). 108 db szivattyútelep és 31 db szivattyúállás üzemeltetését látjuk el. 90 db mobilszivattyú egységünk névleges kapacitását tekintve összesen közel 40 m³ vizet képes átemelni a befogadóba másodpercenként.

A belvízvédelmi és vízhasznosítási művek fenntartásában az állami forrás mellett jelentősek a pályázati forrásból elvégzett beavatkozások.

Vízkormányzó műtárgy, Körös-ér 21+800 km

A fenntartási tevékenységek elsődlegesen a kettősműködésű és öntöző csatornák esetében biztosítják a hatékony üzemelés feltételeit. A 2021. évi jelentős összegű támogatással elvégzett munkák ellenére csatornánk nagyobb részén továbbra sem értük el az alap fenntartottsági igény szintjét. A vízkormányzó műtárgyak főcsatornáinkon jellemzően működőképeseek, míg az átvett műveken azok közel 80%-a felújítandó vagy átépítendő. Az állami tulajdonú és korábban társulati kezelésű csatornák, szivattyútelepek átvétele még nem fejeződött be. A művek vízjogi üzemelési engedélyeinek VIZIG számára történő biztosítása (átírás, új engedélyezési eljárás) jelentős időhátránnyal bír.

A csatorna örtelepek állapotában az utóbbi években jelentős állapotjavulás következett be, de még így is 8 őrház kisebb, míg 7 őrház nagyobb felújítást igényel.

Szivattyútelepeink kezelése és állapota, az átvétel alatt álló telepek életképessé tétele, az elzárások karbantartása kiemelkedő szakértelmet és erőfeszítést igényel a gépész kollegáktól. A torkolati szivattyútelepeink meghatározóan működőképeseek, de igénybe vételük és koruk miatt folyamatosan jelentkeznek gépészeti fődarab csere szükségletek. A telepek állapota mielőbb egy átfogó szivattyútelepi rekonstrukciós program elindítását igényli.

Gondot jelent, hogy az összegyülekező vizek helyben tartására irányuló törekvések nem jelentkeznek a településeknél, a vizek gyors kivezetése a belterületről a befogadóba, a befogadó kapacitásának figyelmen kívül hagyása továbbra is jellemző.

A belvízvédelmi művek összességében, a megelőző időszakhoz hasonlóan, továbbra is csak korlátozottan alkalmasak a belvizek elvezetésére.

Működési területünkön 16 üzemelő öntözőrendszer található. Ebben az évben a 35 üzemelő öntözőfűrtön 204 vízjogi engedéllyel rendelkező, támogatott vízhasználatot gyakorló személyt, illetve társaságot tartottunk nyilván és 70 209 000 m³ vizet adtunk be rendszereinkbe. Az öntözési igényfelmérés alapján a vízigények biztosítására folytatatosan rekonstrukciós és fejlesztési munkák végrehajtása szükséges. A megnövekedett feladatok igénylik a gépész és csatornaőri létszám további növelését.

A 10/1997. (VII.17.) KHVM rendelet módosítása alapján az ár- és belvízvédekezés mellé az aszály elleni védekezés is a kárelhárítási tevékenységek közé került. Igazgatóságunk előtt álló feladat, hogy a tartósan vízhiányos időszakokra vonatkozó ÁLTALÁNOS védelmi tervet, ill. a 11.01.-11.08. aszálykárelhárítási körzetekre 8 db KÖRZETI védelmi tervet készítsen.

KIÉRTÉKELÉS

A felülvizsgálatok kiértékelő értekezletére november 16-án került sor az Irinyi épületünk ebédlőjében. Az értekezleten a hidrológiai év összefoglalóját követően elhangzott az árvízvédelmi és folyógazdálkodási, a belvízvédelmi és öntözési, valamint a vízminőségvédelmi szemle tapasztalatok ismertetése, majd a szakaszmérnökségek, ill. a szolgálatok vezetőinek hozzászólásait hallgattuk meg.

Szarvas Ferenc vízrajzi beszámolója a kiértékelő értekezleten

Összegeztük a 2021. évi intézkedési terv megvalósulását és rendszereztük a szemléken feljegyzett, előttünk álló feladatokat a következők szerint.

2022. ÉVI INTÉZKEDÉSI TERV

Az őszi felülvizsgálatok tapasztalatai alapján összegyűjtött feladatlista 333 tételből áll. Intézkedési tervünk összeállítása során ebben az évben a következő szempontok szerint dolgoztunk:

- ▶ Intézkedési tervbe elsősorban azon feladatok kerültek, amelyek a védelmi képességet közvetlenül befolyásolják.
- ▶ Ár- és belvízvédelmi vonatkozásban is létrehoztunk egy-egy intézkedési terv pontot a védekezésre történő felkészülést, ill. a védelmi képességet jelentősen segítő „preventív” feladatok meghatározásának tárgyában.
- ▶ Azon feladatokat, amelyek forrásigénye a 2022. évi költségvetésünkből nagy valószínűséggel nem fedezhető a „preventív” intézkedési javaslatok közé soroltuk.
- ▶ A fentiek közé nem sorolható, éves feladattervbe illő munkákat „egyéb feladatként” jegyeztük fel.
- ▶ Az örtelepek építményeivel kapcsolatos fenntartási és javítási munkákról szintén külön feladatlista készült.

TOVÁBBI MEGÁLLAPÍTÁSOK

A szakterületi összefoglalókban említett tapasztalatokon túlmenően még néhány – a kiértékelő értekezleten elhangzott – megállapítás:

1. Az elmúlt években számos nagy tapasztalattal rendelkező kollégánk vonult nyugdíjba. A helyükre érkező, immár a Védelmi Szervezeti Beosztás szerint is funkciót betöltő fiatalabb személyek természetszerűen nem rendelkeznek kellő jártassággal. Tekintettel arra, hogy az elmúlt években rendkívüli ár- vagy belvízvédekezés végrehajtását Igazgatóságunk működési területén a hidrológiai körülmények nem indokoltak, kiemelt figyelmet kell fordítanunk hatékony gyakorlatok megszervezésére.
2. Az örök felkészültségét, a védelmi tervek ismeretét a felülvizsgálatok alkalmával csak szűrőpróba szerűen lehet ellenőrizni. A szakaszmérnökségek szakterületi felelőseinek rendszeresen kell végrehajtania a védelmi tervek tartalmának örökkel történő átvételét.
3. Az árvízvédelmi töltéseket keresztező mélyvetésű műtárgyak elzárásait általában már a készültségek elrendelését megelőzően kezelni szükséges. A szakaszmérnökségeknek ezen műtárgyak vonatkozásában egységes formátumú üzemeltetési szabályzatot kell kidolgozniuk. Az üzemeltetési rend végrehajtásának felügyelete szintén a szakaszmérnökségek szakterületi felelőseinek (a régi értelemben vett „szakasztechnikusoknak”) a feladata.
4. Vízkárelhárítási műveink fenntartási munkálatainak végrehajtásával kapcsolatban az elmúlt években kialakult rendszeren a hatékonyság növelése érdekében változtatnunk kell. Elsősorban a szakaszmérnökségek és az Fenntartógép és Hajózási Szolgálat közötti kommunikáción, az igényelt munkák jelentésének módszerén, az elvégzendő munkálatok prioritási sorrendjének kialakításán, valamint az FHSZ által elvégzett munkarészek szakaszmérnökségek általi szakfelügyeletén kell javítani.
5. Igazgatóságunk költségvetésében az elmúlt évekhez képest ebben az évben csökkentek a „dologi” források és a rendelkezésünkre álló információk szerint ez a tendencia folytatódhat. Egyértelműen növekszik a mezőgazdasági vízszolgáltatással kapcsolatos feladatok volumene, ugyanakkor az ár- és belvízvédelmi művek fenntartási igénye sem csökken. Ebben a helyzetben kiemelt fontossággal bír a rendelkezésre álló források hatékony elosztása és felhasználása. A következő évi feladattervünk összeállításánál elsődleges fontosságú a vízkárelhárításra és az öntözésre előirányzott költségek optimális meghatározása, annak érdekében, hogy a vízszolgáltatási feladataink teljesítése mellett a védelmi biztonság is megfelelő megmaradjon az Alsó-Tisza vidékén.

Borza Tibor

Fotók: Versegi László, Priváczkine H.Zs., Kovács Szilvia

Hidrológiai összefoglaló

a 2021. 09. 01 – 2021. 11. 30. közötti időszakról

CSAPADÉK

A mögöttünk álló őszi folyamán némileg csökkent a vízhiány a nyáron tapasztalt állapotokhoz képest, azonban így is negyedével elmaradt a lehullott csapadék a sokéves átlagtól; átlagosan 95 mm-t regisztráltunk, ami 74%-a az ilyenkor tapasztaltnak.

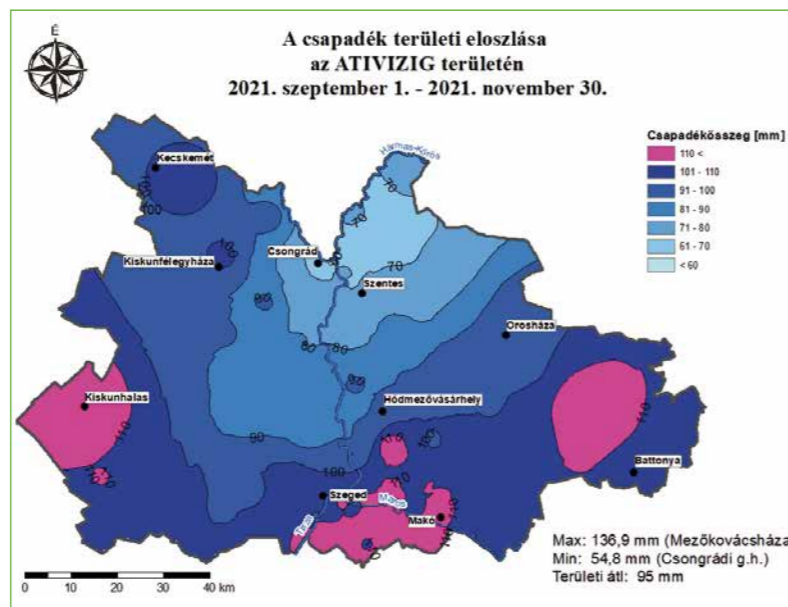
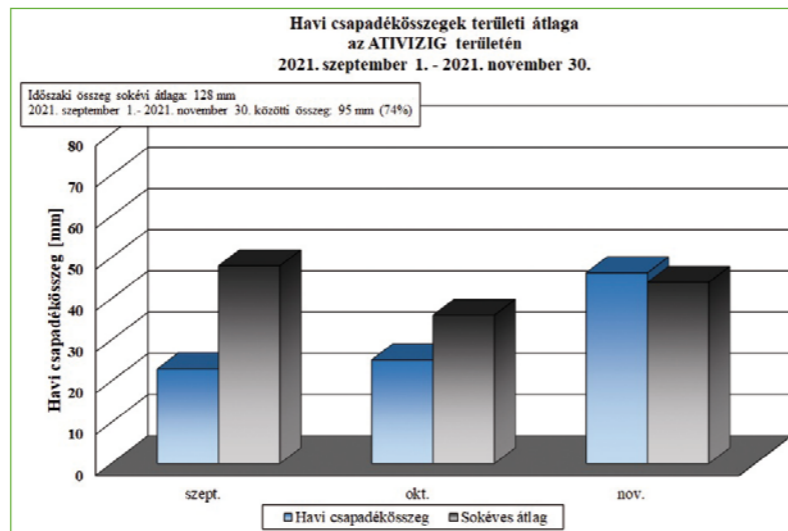
Legszárazabb hónapunknak szeptember bizonyult, a 23 mm csapadék a sokéves átlag mindössze felét érte el. A csapadék a harmadik dekádban jelentkezett, az előtte lévő időszakban eső nem fordult elő.

Az őszi második hónapjában némileg emelkedett a csapadékhajlam, a sokéves átlag 70%-a esett le, ami 25,2 mm volt. Októberben az első dekád végén és a második dekád elején esett a legtöbbet, eleinte 15,5 mm, illetve a második dekádban 9 mm.

Novemberben tovább növekedett a csapadékösszeg, ami már meg is haladta a sokéves átlagot, 46,2 mm hullott, ami az ilyenkor szokásos összeg 105%-a. Az első dekádban 21,9 mm-t regisztráltunk, ezt követően a második dekád csapadékmentesen telt, a harmadik dekádban pedig 24,1 mm esett.

Területi eloszlását tekintve a legtöbb az Igazgatóság déli, délnyugati és délkeleti peremén esett. Ennél kevesebbet az ettől északabbra eső területeinken mértünk. A helyi maximumot Mezőkovácsházán észleltük, 136,9 mm-t, míg a minimum a csongrádi gátörház környezetében hullott, 54,8 mm.

A Tisza vízgyűjtőjén az ATIVIZIG területéhez hasonló körülmények uralkodtak, szintén az átlagosnál kevesebb csapadék hullott. A három hónap során átlag 102 mm esett, mindössze 59%-a az ilyenkor megszokottnak.

HŐMÉRSÉKLET

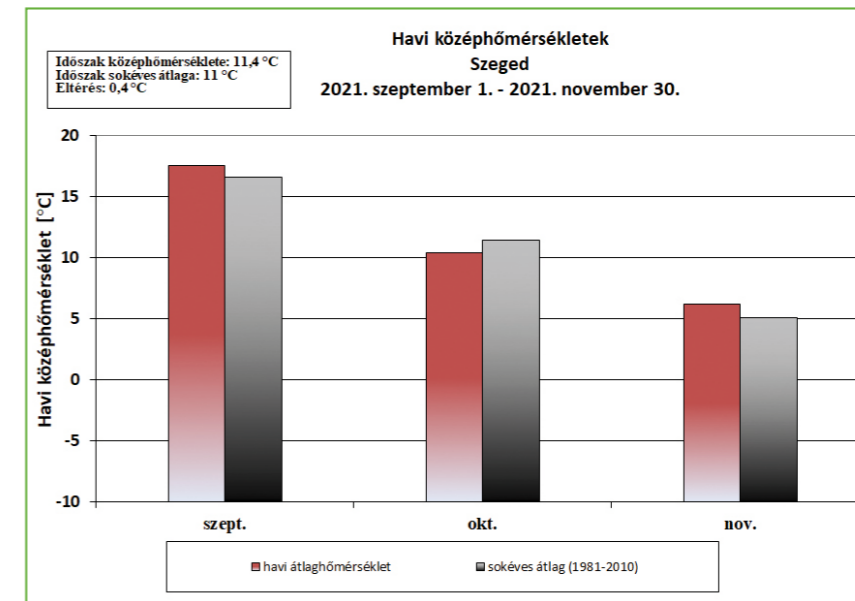
A vizsgált időszak középhőmérséklete az átlagosnál magasabban alakult. A három hónap során összességében 1,4°C-kal melegebb értékeket mértünk a sokévi átlagoknál.

Szeptemberben 17,5°C-os havi átlagot mérhettünk, ami 0,9 °C-kal haladta meg a sokévi átlagot. Az első dekád közepétől egészen a második dekád közepéig emelkedő tendencia volt jelen, a maximumok a sokévi átlag fölöttiek voltak, majd a harmadik dekád kezdetével jelentkező fronttevékenységek által markáns lehűlés érkezett. A harmadik dekád közepéig ismét melegebbé vált az időjárás, amit az időszak végén lehűlés zárt.

Októberben az átlaghoz képest hűvösebb időjárást tapasztaltunk. 10,4°C-ot mértünk a hónap során, ami 1°C-kal maradt

el az ilyenkor szokásos értéktől. A hónap elején még az átlag fölötti hőmérsékleteket tapasztaltuk, az első dekád közepétől a harmadik dekád végéig átlag alatti értékeket figyeltünk meg. A harmadik dekádban megnőtt a napi hőingás, a maximumok kicsivel átlag fölöttiek voltak, a minimumok fagyponthoz közelében ingadoztak.

Novemberben csökkent a napi hőingás, azonban az átlagnál 1,1°C-kal melegebb hőmérsékletet tapasztaltunk. A hó eleje melegen indult, majd 4-e után a második dekád közepéig az átlag környékén ingadoztak az értékek. A második dekád közepétől a hónap végéig a maximumok az átlag körül alakultak, a minimumok átlag alatt, a napi hőingás megnőtt az ilyenkor megszokotthoz képest.

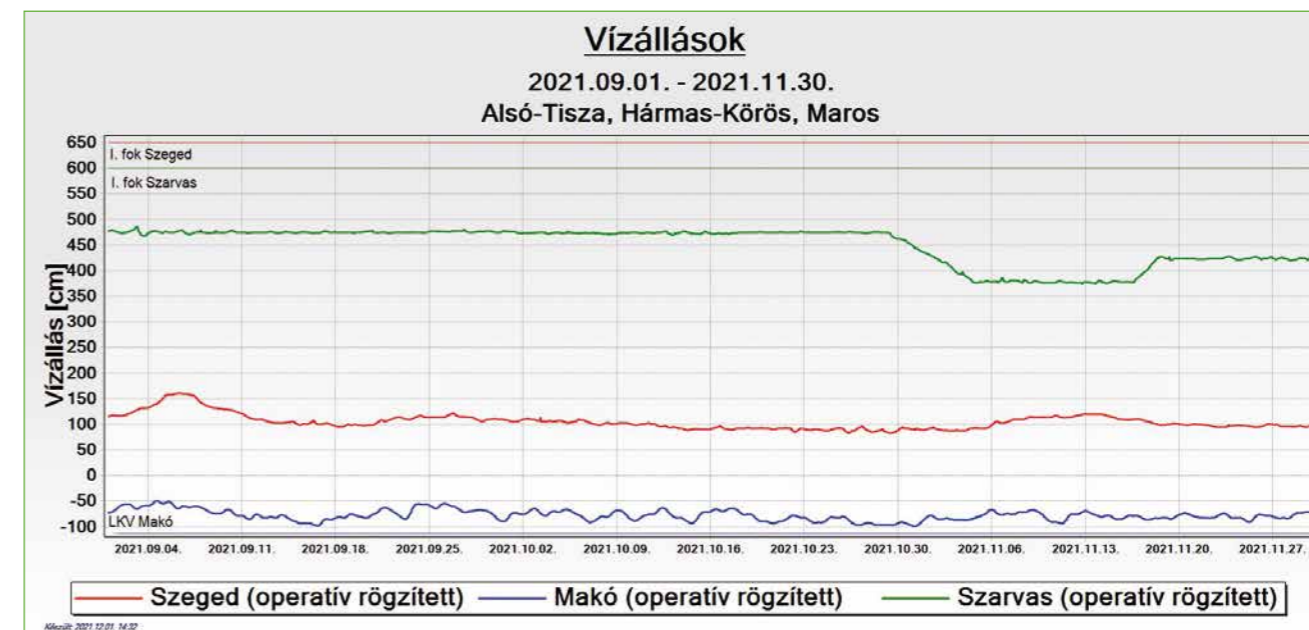
FOLYÓK VÍZJÁRÁSA

Az Tisza vízgyűjtőjén tapasztalt csapadékhányosságból kifolyólag jelentős vízszint-ingadozások nem történtek a kezelésünkben lévő folyószakaszokon. Szeptemberben az előző hónap végén lehullott csapadéknak köszönhetően még történt mintegy 50 cm emelkedés a szegedi szelvényben, 160 cm-es vízállást eredményezve, viszont ezt követően egészen november végéig nem változtak érdemben a regisztrált értékek. A Tisza és a Maros is kisvízes állapotban volt; a Tisza nem emelkedett 160 cm fölé, míg a Maros Makónál a -50 cm-es szintet sem haladta meg, időszakonként az LKV-t (-113 cm) is megközelítve. A Hármaskörös Szarvasnál az őszi folyamán végig a békésszentandrás duzzasztás

hatása alatt állt, azonban a duzzasztás mértéke különböző vízszinteket eredményezett. Október végén megkezdtek a duzzasztás csökkentését, majd november második dekádjában némileg emeltek a duzzasztás mértékén, ami a hónap végéig kitartott.

TALAJNEDVESSÉG

A talajnedvesség a hónapról hónapra egyre növekvő csapadékösszegeknek köszönhetően fokozatosan nőtt. Az őszi elején a talaj legfelső, 0-20 cm-es rétegének nedvességtartalma holtvíztartalom környékén, 25-40% között mozgott, ami októberben némileg nőtt, 35-65%-ra, majd november végére 70-90% közötti telítettségi értékek voltak jellemzők. A középső, 20-50 cm-es réteg nedvessége szeptember során 20-30%, októberben és novemberben 25-40% közöttire volt tehető. A legalsó, 50-100 cm közötti réteget ősszel 25-40% közötti telítettségi értékek jellemezték.

TALAJVÍZJÁRÁS

A talajvízszintek az ősztől mind a 3 hónapban süllyedést mutattak, november végére egyre kisebb mértékben történt apadás. A nyugóvízszint Igazgatóságunk területén 2–6 méter mélyen fektett.

Szeptemberben 10–20 cm-es csökkenés volt jellemző, ami októberre mérséklődött 5–10 cm-re. Novemberben működési területünk legnagyobb részén stagnálást, illetve 5 cm-es süllyedést tapasztaltunk. Az ősztől folyamatosan a Tiszától keletre eső területeken történt a legnagyobb mértékű vízszint-csökkenés, ettől délre, illetve nyugatra mérsékeltebb tendenciát észleltünk.

ELŐREJELZÉS

Az OMSZ november végén kiadott hosszú távú előrejelzése szerint az előttünk álló ősztől eleinte átlagosan csapadékosnak ígérkezik. December-

ben, januárban és februárban is az átlagnál kisebb meleg időjárást prognosztizálnak. A tél első hónapja az átlagosnál szárazabbnak, január átlagosan csapadékosnak míg február az átlagnál szárazabbnak ígérkezik.

TURCSÁNYI Áron

monitoring referens,
Vízrajzi és Adattári Osztály

2019 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ részt vesz a vízrajzi tevékenységgel kapcsolatos napi gyorsadat-forgalom lebonyolításában
- ▶ közreműködik a vízrajzi távmérőrendszer üzemeltetésében, a regisztráló és kommunikációs szoftver folyamatos működtetésében
- ▶ ellátja a rendszeres és eseti vízrajzi mérések végzésével és feldolgozásával kapcsolatos feladatokat

A 11.06. Mártély-Tisza-Maroszugi belvízvédelmi szakasz bemutatása

A 11.06. sz. belvízvédelmi szakasz jórészt a Hódmezővásárhelyi Szakasztechnika működési területén helyezkedik el, míg kisebb része (30,93 km²) a Szentesi Szakasztechnika területén található. A belvízvédelmi szakasz területe 963,53 km², ebből a mélyárter 740,93 km², a fennsík 222,6 km². Határai: nyugaton a Tisza folyó bal parti árvízvédelmi töltése a Maros torkolattól Mindszent község déli határáig, délen a Maros folyó jobb parti árvízvédelmi töltése, a torkolattól Apátfalvaig, keleten a Sámson-Apátfalvi-Száraz-ér, majd ÉK-i irányban az Orosháza-Hódmezővásárhelyi vasút a határ, valamint Orosháza város É-i határa és Nagymágocs, Derekegyház, Mindszent községek déli közigazgatási határai. A védőszakasz területén található települések: Hódmezővásárhely, Makó, Orosháza, Maroslele, Mártély, Földeák, Óföldeák és Székkutas.

A 11.06. Mártély-Tisza-Maroszugi belvízvédelmi szakasz belvízrendszerei és azok öblözeti tagozódásai a következők:

77. sz. Kurcai belvízrendszer: 7 öblözetre tagozódik, vízgyűjtő területe kismértékben át-nyúlik a 11.06. belvízvédelmi szakaszra. Az érintett **77/1. sz. Ludas-éri öblözet** 11.06. bv. szakaszra eső területe: 30,93 km²

78. sz. Mártélyi belvízrendszer: vízgyűjtő területe 40,9 km²

79. sz. Tisza-Maroszugi belvízrendszer: területe 891,7 km²

79/1. sz. Körtevényesi öblözet: 124,5 km²

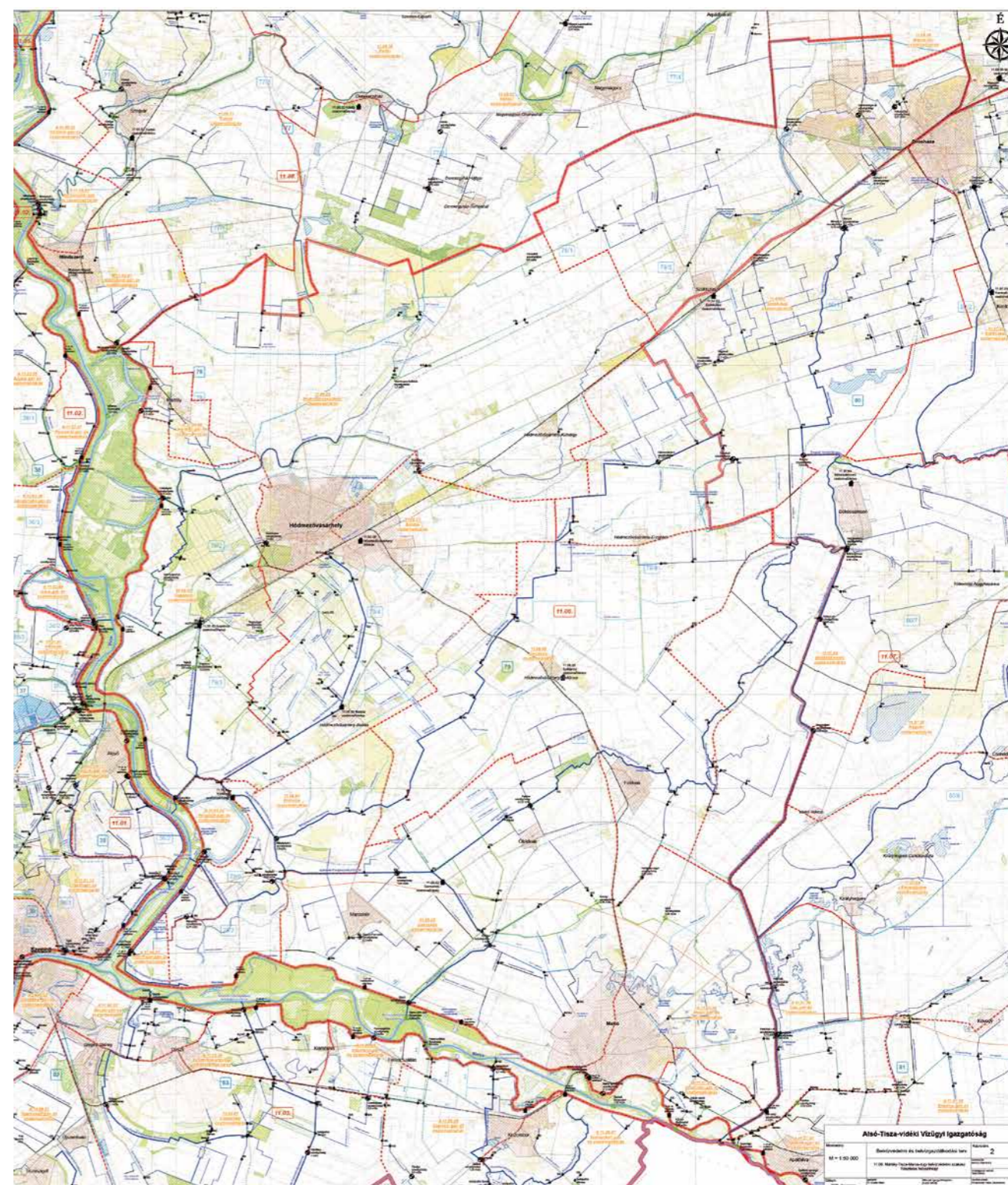
79/2. sz. Sártó-Ökröstói öblözet: 44,4 km²

79/3. sz. Kopáncs-Kistiszai öblözet: 23,5 km²

79/4. sz. Hódtó-Kistiszai öblözet: 112,8 km². Az öblözet területén folynak a Környezet- és Energiahatékonysági Operatív Program KEHOP 1.3.0-15-2016-00010 „Fenntartható vízgazdálkodás infrastrukturális feltételeinek javítása” című felhívás keretében, a „Belvíz-csatornák fejlesztése és rekonstrukciója” pályázat Hódmezővásárhely térségi vízrendszer komplex rekonstrukciója, I. ütemének kivitelezési munkái: Hódtói tározó és szivattyútelep építése, amivel lehetőség lesz a belterületi csúcsidejű vizeket záportározóban időszakosan tározni (150 000 m³), Györpölési szivattyútelep rekonstrukciója, és két új vízkormányzó műtárgy építése a Hódtó-Kistiszai csatornán a Györpölési szivattyútelep mentesítése és a vízkészlet gazdálkodási célok optimalizálása érdekében.

79/5. sz. Kakasszéki öblözet: nagysága 109,6 km².

79/6. sz. Nagyfa-Hódtó összekötő öblözet: 30,5 km².

Részletes helyszínrajz

79/7. sz. Tápé réti öblözet: 8,1 km².

79/8. sz. Szárazér-Porgányi öblözet: 172,8 km².

79/9. sz. Mátyáshalmi öblözet: 138,5 km².

79/10. sz. Makói öblözet: 127 km²

VERSEGI László

szakasztechnika,
Hódmezővásárhelyi
Szakasztechnika

1990 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ szervezi, irányítja és ellenőrzi a vezetése alatt álló szervezeti egység és őrsemélyzet munkáját
- ▶ koordinálja a szakasztechnika számviteli, pénzügyi, munkaügyi, igazgatási, anyaggazdálkodási és ingatlan-nyilvántartási feladatait

A Magyar-Román Víztisztasági Albizottság a járvány alatt is folytatta munkáját

A magyar-román relációban, a Víztisztasági Albizottság 2021. évben, a COVID-19 járvány ellenére a működési szabályzatai szerint folyamatosan ellátta feladatát, a mintavételek és analízisek elvégzésére kerültek. Évi rendszeres találkozóikat személyes jelenléttel vagy online módon a Felek megtartották.

2021. évben a magyar-román határvízi együttműködés keretében a vízminőségi összehasonlító vizsgálatok román területen az Administrația Bazinală de Apă Crișuri Laboratorul Calitatea Apelor Oradea szervezésében zajlottak le.

Az összehasonlító vizsgálatok célja a magyar-román határt alkotó, illetve átszelő folyók vízminőségét felügyelő laboratóriumok teljesítményének értékelése volt, az általános fizikai, kémiai jellemzők, biológiai mutatók mérése és a mintavétel tekintetében.

A kémiai elemzés vizsgálatainak alávetett minták természetes felszíni, és két eltérő koncentrációjú szintetikus vízminta volt. A biológiai elemzésre természetes minta állt rendelkezésre, így vizsgálat a következő jellemzőkre történt: fitoplankton, a-klorofill, vízi makrogerinctelenek és fitobenton. A laborok által végzett mintavételi eljárás összehasonlítására a természetes felszíni vízből fémelemzés céljából történt mintavétel.

A természetes felszíni vízminta vételére augusztus 25-én a Sebes-Körös folyó határszélvénnyében, mindkét fél által közösen került sor. A mintavételen két magyar (Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Laboratóriumi Osztály és a Csongrád-Csanád Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály Laboratóriumi Osztály) és öt román laboratórium vett részt.

A minták vizsgálatát a résztvevő laboratóriumok önállóan, saját laboratóriumukban hajtották végre. A mintavétel összehasonlításához szükséges fémanalitikai méréseket (Ni) a szervező laboratórium végezte el.

Az adatok feldolgozására és a teljesítmények értékelésére vonatkozó dokumentumokat a szervező laboratórium készítette, az EN ISO/IEC

17043:2010 Megfelelőségértékelés – Jártassági vizsgálatok általános követelményei című szabvány ajánlásai alapján.

2021. október 5–8. között Nagyváradon (Valea Drăganului) került sor a laboratóriumok közötti összehasonlító vizsgálatok értékelése céljából tartott találkozóra. A laboratóriumok közötti összehasonlító vizsgálatok során minden résztvevő laboratórium (2 magyar és 5 román) „kiváló” minősítést ért el, mind a mintavételek összehasonlításában, mind a kémiai és a biológiai jellemzők mérésének esetében.

A Magyar-Román Víztisztasági Albizottság 2021. november 25-én tartotta meg munkaprogramja szerinti albizottsági találkozóját. A tervezettekkel ellentétben, a COVID-19 járvány 4. hulláma és mindkét ország szakértőinek biztonsága érdekében, a találkozó online módon került megrendezésre.

A magyar-román határvizekből történt mintavétel, és a minták analízise az Albizottság Működési Szabályzatában foglalt szabványok és metodika alapján – a kormányhivatalok laboratóriumi által – egész évben zavartalanul zajlott, így a mérési eredmények értékelésére az ülésen sor kerülhetett.

Az online találkozók sikeres lebonyolításának alapköve, azok megfelelő előkészítettsége. Jelen esetben is az illetékes vízügyi igazgatóságok, a környezetvédelmi laboratóriumok, valamint a román fél szakértői között a találkozót megelőzően már több hónapja zajlott az adatcsere.

Az albizottsági ülés jegyzőkönyvének és mellékleteinek elkészítését a magyar fél vállalta magára, melyre vonatkozó véleményét és módosítási javaslatának egy részét a román fél még a találkozó lebonyolítása előtt megküldött.

A találkozóra, az ATIVIZIG elnökletével a magyar fél részéről az OVF, a FETIVIZIG (Nyíregyháza), a KÖVIZIG (Gyula) és a Hajdú-Bihar és a Csongrád-Csanád Megyei Kormányhivatal, a román fél részéről a Román Környezetvédelmi, Vízügyi és Erdészeti Minisztérium, illetve annak helyi szervezetei delegáltak szakértőket. A találkozón részt vettek továbbá a határvízi titkárok, akik az ülés lebonyolításának megszervezésén kívül a tolmácsolásban is közreműködtek.

MR hulladék leszedés

PET leszedés a Szamoson

Részleges mederelzárással dolgozik a géplánc

A román Fél Víztisztasági Albizottságának kinevezett új elnöke, Elena Țuchiu asszony, a „Romániai Vizek” Nemzeti Hivatala, Integrált Európai Menedzsment igazgatója lett. Az ülésen részt vett továbbá, Simona Olimpia NEGRU Asszony a Környezetvédelmi, Vízügyi és Erdészeti Minisztérium árvízkezelés-kezelési és gátbiztonsági Igazgatóságának igazgatója, a román fél újonnan kinevezett kormányhatalmazott helyettese. Kinevezésükhöz gratulálunk, mun-

kájukhoz ez úton is sok sikert és jó egészséget kívánunk!

A mintegy öt órás online albizottsági ülés napirendjei között szerepelt a működési szabályzatban foglalt értékelések elvégzése, a megelőző albizottsági találkozó óta eltelt időszakban bekövetkezett havária események tárgyalása, a folyamatban lévő közös és tervezett projektek megvitatása.

A magyar fél a találkozó „Egyebek” napirendi pontjának égisze alatt beszámolt arról, hogy a FETIVIZIG 2021. május 19-23. között kommunális hulladék határon túlról származó érkezése miatt úszó hulladék leszedéses védekezést végzett a Szamos folyón. A folyóból mintegy 290 m³ uszadék került eltávolításra, amely megközelítőleg 85.000 db palackot tartalmazott. A védekezés során a romániai Szamos-Tisza Vízügyi-gazdálkodási Igazgatósággal folyamatos volt a kapcsolattartás és az együttműködés, így a román területen végzett észlelés hatékonyan segíthette a hulladéktárolási munkálatokat. A kárelhárítás folyamatát a mellékelt fényképek szemléltetik. A probléma valódi és végleges megoldása a romániai vízügyi lehetőségek, melyre a vonatkozó intézkedések foganatosítását a román fél megkezdte.

A Magyar-Román Víztisztasági Albizottság 2021. évben munkaprogramjában meghatározott feladatait elvégezte.

Köszönet illeti meg az Albizottságban közreműködő szakértőket, akik áldozatos munkájukkal a járványhelyzet során is sikeresen és hatékonyan végezték feladataikat.

Fotók: OVF/internet

NÉMETHY Tímea

vízminőség-védelmi referens,
Titkárság

2015 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ koordinálja és teljeskörűen elvégzi az Igazgatóság környezet-, és természetvédelmi szakmai ügyeit
- ▶ ellátja a Magyar-Szerb, illetve a Magyar-Román Víztisztasági Albizottság vezetői feladatait

Online értekeztek a Magyar-Szerb Vízgazdálkodási Albizottság tagjai

WASIDCA - Befejezett szerb-magyar projekt

A Magyar-Szerb Vízgazdálkodási Bizottság Vízgazdálkodási Albizottsága november 9-10-én videokonferencia útján tartotta meg értekezletét. A magyar küldöttség vezetője Dr. Kozák Péter, a szerb küldöttségé Dr. Sanja Pantelić Miralem volt.

A Bizottság 2019. áprilisi ülészeke óta az Albizottság nem tartott találkozót, így minden, a vízgazdálkodás témakörébe tartozó ügyben egyeztetés zajlott: a felszín alatti vizek megfigyelése; a felszíni vizeket érintő adatcsere; hidrológiai adatok egyeztetése; a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés kérdései, víztestek harmonizációja; Vereskereszt-Madarasztó csatorna szerb szakaszán folyó munkálatok; a Duna, a Tisza és a Maros folyók jellemző vízhozam- és vízállásértékeinek meghatározása; a határmenti térségben zajló EU projektek helyzete (pl. Gyálai Holt-Tisza rehabilitációja).

Az ADUVIZIG-et (Baja) érintően a Bácsbokodi Kígyóson megépített Bácsborsód II. tározó helyzetéről, a Baja-Bezdáni csatorna üzemelési szabályzatáról, valamint a BABECA projektről esett szó.

A találkozó jegyzőkönyvéhez a fentiekhez kapcsolódóan összesen tíz, részben magyar, részben szerb nyelvű melléklet is tartozik, részletesen ismertetve a Vízgazdálkodási Albizottság tevékenységi köréhez kapcsolódó témakörök helyzetét. A munka várhatóan még decemberben folytatódik, a Magyar-Szerb Vízügyi Bizottság soron következő ülészekének előkészítésével.

Fotó: ATIVIZIG

HERCEG Árpád

kiemelt funkcionális referens,
Közfoglalkoztatási
Önálló Csoport

2002 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ szervezi és irányítja az Igazgatóság közfoglalkoztatási programját
- ▶ koordinálja a programhoz kapcsolódó beszerzési tervek összeállítását, a beszerzések és a létszám gazdálkodási feladatok lebonyolítását
- ▶ szervezi, irányítja és ellenőrzi a vezetése alatt álló szervezeti egység munkáját

A szakaszmérnök-helyettes titkos hobbija - Interjú Dési Gáborral

Kolléganőmmel érkeztünk meg a Csongrádi Szakaszmérnökségre, hogy közelebbről is megnézzük azt az alkotást, amit az idei őszi felülvizsgálatok során „fedezett fel” Dr. Kozák Péter igazgató az épület emeletén lévő tárgyalóteremben. Akkor derült fény arra, hogy Dési Gábor szakaszmérnök-helyettes kollégánk már évtizedek óta hódol a makettek készítésnek. Ennek kapcsán készítettünk vele interjút.

NN: Kedves Gabi! Nemrégiben egy olyan titkos hobbi derült ki rólad, aminek legtöbbünk nem volt tudatában. Pedig családi hagyomány a modellezés nálatok, hiszen elsőként a bátyád készített maketteket.

DG: Ő vasútmodellezett, így van.

NN: Gondolom láttad őt kisgyerekként, ahogyan készíti.

DG: Bátyám RC, azaz mozgó modelleket gyártott, terepasztallal. Én a statikus típusú diorámát választottam, de valóban a bátyámtól indult ki az egész.

NN: A testvéred vasútmodellezett, majd Te is elkezdted a sajátodat. A szülők mit szóltak?

DG: Örültek, hogy nem lógok lent és nem bandázok a lakótelepen. A bátyámmal egy közös szobában alkottunk. Az övé szinte egy fél szobát betakaró, falra felhajtható terepasztal volt, én meg benn a sarokban gubbasztottam a kis kuckómban és csináltam a saját kis dolgaimat.

NN: Neked honnan jött ez a másik irány?

DG: Azt tudni kell, hogy a bátyám és köztem 7 év különbség van, így ő akkor már komolyabban vette a dolgokat. Annak idején az első próbálkozásom, mint ahogy minden modellezőnek az alap, a párizsi Eiffel torony gyufaszáלבól való megépítése volt. A torony

egy másfél méter magas mű volt. Ez minden modellezőnek az első műve kell, hogy legyen.

NN: Ez íratlan szabály?

DG: Igen, íratlan szabálynak mondható. Tehát az készült el először gyufaszáלבól, ami végül elégetésre került, mert édesanyám nem bírta már a porlását a házban.

Az 1970-es, 80-as években jöttem be Magyarországra a ma is használt, összerakható műanyag modellek, amik akkor nagyon újak voltak. Ezután kezdtem el polgári repülőket összeépíteni.

NN: Ezeket is otthon készíted?

DG: Igen, otthon Szolnokon a szüleimnél, a kis pannelszobában csináltam ezeket. Utána bejött a kamazskor, amikor már inkább a bulizás és a gyengébb nem iránti vonzalom vitt el másfelé, így kimaradt pár év. Majd jöttek az iskolák, akkor amitt maradt ki néhány év, végül jött a családalapítás, építkezés, és egyéb dolgok, akkor is kiesett sok idő, úgyhogy jó 10-15 évig csend volt. Szóval ezután nyugodott meg úgy a lelkem, hogy ismét felmerült bennem, hogy kellene makettezni, csak időm nem volt rá.

NN: Közben egyáltalán nem készítettél semmit?

DG: Tulajdonképpen nem, inkább jártam a világot és gyűjtöttem az alapanyagot. Tehát vásároltam, amikor megláttam valamit, félretettem, felhalmoztam, majd egyszer csak kirobbant belőlem, és előszedtem a megvásárolt motyókat és elkezdtem alkotni.

NN: Ekkor már saját külön kis műhelyed volt erre?

DG: Nem, sajnos ilyenre nem volt lehetőség, annak ellenére sem, hogy akkor egy ötszobás házban laktunk itt Csongrádon. Általában ez úgy működött, hogy este 8 óra után, amikor a család visszavonult, akkor én a nappaliban nekiálltam éjjelig, hajnalig, amíg kedvem volt. Elővettem mindent és szépen, nyugisan nekiálltam.

NN: Arra sosem gondoltál, hogy valamelyik műveddel versenyen indulj?

DG: Nem. Azért nem, mert látom, hogy mit készítenek mások. Erre egy komoly iparág épül. A hollandok és japánok már olyan szinten csinálják, olyan technikákkal, olyan eszközökkel, szerszámok-

Gábor lelkesen mesélt a maketról

kal, anyagokkal dolgoznak, amit mi el sem tudunk képzelni. Egyesek olyan szinten művelik ezt a hobbit, hogy lehetetlen utolérni. Például van, aki 3D-s nyomtatóval már bármilyen figurát ki nyomtat magának, olyan egyedi mimikával, amit csak elképzelt. Ők nem hungarocellel, meg ilyen kavicsokkal, homokkal dolgoznak, mint én.

NN: Én ezt becsülöm pont, hogy mindenféle komoly 21. századi

technikai eszközök nélkül, abból az anyagból gazdálkodva készíted, ami van.

DG: Ennek csak egy hibája van, az asszony nemegyszer visszaránt a zebránál: „Vigyázz már, mert elút a kocsi!” (nevet) Nézem a földet, keresem a köveket, kavicsokat. Máshol jár az eszem; nézem az ágakat, gallyakat, keresgélek, hogy mit mire tudnék használni. Leesik egy műanyag kutyü, vagy meglátok például egy palackot, amibe én már belelátom, hogy az egy világitótorony.

NN: Ha kigondolod, hogy mit fogsz megépíteni, már előre tudod, hogy mekkora méretben fogod elkészíteni?

DG: Úgy indul a dolog, hogy van egy elképzelés, akkor még méretekkel nem igazán foglalkozik az ember, hanem elkezd a figurákat rakosgatni, ezt ide, azt oda, és mindig egyre nagyobb lesz a terület. Aztán vissza az egész, mert

akkor azt mondom magamban, hogy ezt jó lenne megcsinálni, ez így indul. Az itt látható makett (a Sárkányfarki zsilip) például egyértelműen egy megtörtént eseményhez kötött munka volt.

Hezitáltam, mert a szakmában eddig két nagy árvizes beavatkozás volt az itteni árvízvédelmi vonalon. Ez az egyik, ami ilyen komoly volt, a másik a felgyői töltésmegcsúszás, mindkettő a 2006-os árvízkor. E kettő között hezitáltam, hogy melyiket kellene megcsinálnom, aztán a méretarányból adódóan – a felgyői ennél kb. háromszor nagyobb lett volna, egyszerűen nem fért volna el a házban – szóval a helyhiányból adódóan ezt a témát választottam.

Tehát ahogy az elképzelés megszületik, először elkezdem hozzágyűjteni az anyagot, a korhűségnek megfelelően, például az időjárás és terepviszonyokat, a ruházatot, mindennek utána olvasok, utána nézek. Bár itt nagy gondolkodás nem volt.

NN: Igen, a Sárkányfarki zsilip meghibásodásánál személyesen is érintett voltál, a bevédsénél is jelen voltál végig.

DG: Így van, mint védelemvezető helyettes irányítottam a munkákat. Erről a jelenetről van egy légifotó, ami itt van fent a falon. (mutatja) Ez az ott készült légifotó, amit ha összehasonlítunk a makettel, akkor látható, hogy gyakorlatilag ugyanez van ábrázolva 3D-ben.

NN: Tehát a dioráma ennek a fotónak és az emlékeid alapján készült?

DG: Egyik az, hogy e kép alapján, a másik, hogy az emlékeim alapján, harmadjára pedig volt egy jó geodéziai felmérés, amely az árvizes zárójelentésben van, így gyakorlatilag terepi, geodéziai mérést már nem igazán kellett

Légifotó: 2006-os árvíz, Sárkányfarki zsilip bevédséje

csinálnom, mert megvoltak az alap térképek hozzá. De egyébként, ha ez nincs meg, akkor úgy lehetett volna csinálni, hogy az ember kimegy egy mérőszalaggal és megméri a környező tereptárgyakat.

NN: Attól függetlenül, hogy jelen voltál és személyes élményed fűződik hozzá, azért ez elég pontos tervezést igényelt.

DG: Persze, ezt alaposan elő kell készíteni, hogy ha azt akartam, amit mondtam korábban, hogy a valóságban legyen, akkor például ezt a házat nem lehet pirosra csinálni, a wc-t nem lehet máshová helyezni. Tehát be volt határolva a terv.

NN: A tervezéstől egészen a mű elkészültéig mennyi időt vett igénybe?

DG: Ez úgy van, hogy az embernek, amikor kedve van, nekiül és nem olyan, hogy szolgamunkával határidőre el kell készülnie. Volt, amikor két órát, volt, amikor öt órát dolgoztam rajta, nem beszélve arról, hogy vannak olyan munkafázisok, amikor száradnia kell az anyagnak, vagy hiányzik valami. De én úgy saccolom, hogy olyan 300–400 munkaóra benne van.

NN: Mikor készült el a Sárkányfarki zsilip bevédséjének makettje?

DG: Tavaly decemberben. Egyébként volt vagy 6-8 más témájú diorámám is, ami közül néhány kisebb méretű. Például ami a „D-napot” (normandiai partraszállás) jeleníti meg, itt van a Csongrádi Könyvtárban, mivel elköltöttünk egy kisebb lakásba és az asszony azt mondta, hogy a lábamat be nem tehetem ezekkel, meg egyébként sem férünk. (nevet) Most egy van még otthon, ami még munka alatt van. Jelenleg egy iraki háborúnak a techni-

kai részletein dolgozom. Ez egy képzeletbeli szituációt ábrázol, mivel nem vagyok annyira tájékozott a háború eseményeiről. Tulajdonképpen egy pillanatkép egy harci jelenetről.

NN: Az emberalakok, amiket látunk ebben, illetve a többi makettben, azok kész figurák?

DG: Különböző méretben árulják őket, ezek itt például 1:35 méretarányúak. Gyárilag kezük, lábuk, fejük, testük külön van, úgy kell összeilleszteni őket. Gyakorlatilag a mozdulatokat, az egyéb lépéseket, kézmozgást, fejirányt én határozom meg, úgy ragasztom, úgy csiszolom be, hogy akár guggoló vagy álló legyen, vagy a zsákot éppen adja, nyújtja, zsebre teszi a kezét vagy telefonál. Utána van lehetőség ezeket továbbcsiszolni, úgy beállítani, ahogyan én szeretném, végül saját magam festem természetesen.

NN: Elképesztő részletességgel vannak megfestve a ruházatok.

DG: Igen, ez volt a célom, mert ezek a kollégák gyakorlatilag tényleg ezeket az egyenruhákat hordták. Ott vagyok például én, az is az akkori szolgálati ruha. A bajai kollégáknak például teljesen más típusú ruhájuk volt. Próbáltam úgy csinálni, hogy a valóságnak teljesen megfeleljen. A homokzsákokat levegőn szárító gyurmából készítettem. Azt

Készül a 960 ezer homokzsákból álló védmű

tudni kell, hogy eredetileg olyan 970 ezer homokzsák volt beépítve, úgyhogy ezt egyenként nem lehetett volna megcsinálni, tehát amit látunk a tetején az gyurma, alatta hungarocell van. Vannak olyan elemek, amiket nem lehet készen kapni, így magam csináltam. Például a pótkocsit, a wc-t, a szivattyútelepi átemelőt, a palatétót.

Megfestett figurák várják a helyüket

NN: Ez a védekezési jelenet örökre megmarad az utánunk jövő nemzedéknek...

DG: Ez egy viszonylag nyugalmat tükröző képnek látszik itt, de azt, ami akkor folyt kint a helyszínen, azt nem nagyon lehet visszaadani.

NN: De mégis sokkal több minden átjön ezen a maketten érzelmileg, mint például amit egy fotó vissza tud adni.

DG: Próbáltam az akkori mozgást, azt a dinamikát megjeleníteni, néhány helyen még a humort is.

NN: Most itt van a makett a Csongrádi Szakasz mérnökség tárgyalójában, ahol nem kis helyet foglal el. Mi a jövőbeli terv veled?

DG: Pataki Dávid szakasz mérnöknek hálás vagyok, hogy megengedte, hogy behozzam, mert nem tudtam hová tenni. De még nincsen készen, üvegezésre vár, hiszen a legnagyobb átka ennek a por. Nekem volt egy olyan titkos vágyam, amit lehet, hogy az Igazgató úr esetleg támogat is, hogy bent Szegeden a Vízügyi Történeti Emlékhelyen elhelyezzük. Számomra ez megtiszteltetés lenne, ha oda be tudna jutni, hogy más is meg tudja nézni, ne csak itt szűk körben lássák a kollégák.

NN: Igazgató úrral ugyan nem beszélünk még erről, de úgy gondolom, hogy ennek a szakmai alkotásnak helye lesz a vízügyi múzeumunkban.

Szeretnék gratulálni hozzá, rendkívül sokat mondó és látványos. Nagyon sok érzést ébreszthet fel abban, aki részt vett a védekezésben, illetve szintén érdekes lehet az új szakembereinknek is, akik most tanulják a szakmát és nem vehettek részt még hasonló védekezésben. Valamint nem

Pillanatkép az elkészült diorámából

utolsó sorban a laikus érdeklődők számára is élménnyel szolgálhat.

DG: Köszönöm szépen, és örülök neki, hogy tetszik, annak ellenére, hogy nekem ez csak egy hobbi és időöltés.

Fotók: K.Sz., Dési Gábor, ATIVIZIG archívum

NAGYSZÖLLŐSI Nóra

PR referens, tanácsos, Titkárság

2000 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ elvégzi, koordinálja az Igazgatóság egészére vonatkozó PR és tájékoztatási feladatokat

KOVÁCS Szilvia

PR referens, Titkárság

2020 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ szervezi az Igazgatóság külső és belső kommunikációját
- ▶ ellátja, koordinálja az Igazgatóság projektjeinek kommunikációs tevékenységeit

40 éves a Maty-éri evezős pálya

A létesítmény adatai: hossza 2550 m, szélessége 150-300 m, átlagos vízmélység 2,0 m, tározótér: 1,5 millió m³. Vízbiztosítás belvízből és az Algyői öntözőrendszer művein lehetséges, jellege mélyvonulatban kialakított víztározó. Hasznosítási lehetőségek: összegyülekezett vizek tározása, öntözővíz biztosítása, sportolási lehetőségek megrendezése. Ha mai értékrend szerint kellene jellemezni egy műszaki létesítményt, talán ennyi lenne a lényeg és kész – mehetünk tovább.

Azonban arra kaptam felkérést, hogy emlékezzek a 40 évvel ezelőtti felavatott Maty-éri többcélú tározóról. A létesítmény területén 2021. október 19-én megemlékeztek az elmúlt 40 évről, és méltatták az ott lebonyolított világbajnokságokat, olimpiai kvalifikációs versenyeket. A jelenlévő sportági vezetők, olimpiai és világbajnok sportolók színvonalas rendezvényen emlékeztek magukról, és egy kicsit az építőkről. Jó volt hallani, hogy az ATIVIZIG nevét is megemlézték és megkoszorúzhattuk – Dr. Kozák Péter igaz-

A pálya építés közben

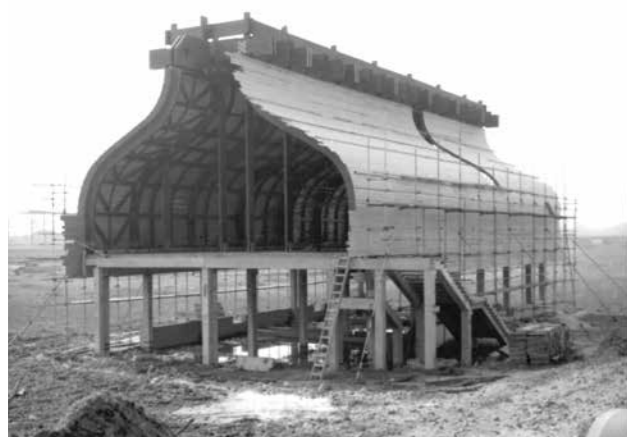
gató úr és jómagam – **Dr. Simády Béla Állami díjas korábbi igazgatónk** ott elhelyezett emléktábláját.

Na de mi történt több mint 40 éve?

Az 1970-es években hazánknak, Szegednek volt egy kiváló kajakosa, az akkori „Kajak Király” **Csapó Géza** olimpiai ezüst-, bronzérmes és 6 alkalommal világbajnok) személyében, valamint elhívatott evezős edzője **Soós István**, akik nagyon szerettek volna állóvízes evezős és kajak-kenu pályát. Keresték a Gyálai-holtág környezetében azt a helyet, ahol 2500 m-es egyenes szakaszon lehet evezni, kajakozni. Segítséget kértek **Dr. Kereszty Béla** Csongrád megyei főügyésztől, aki a Magyar Kajak-kenu Szövetség elnökségi tagja volt és jó barátja **Dr. Simády Bélának**, az ATIVIZIG igazgatójának, aki egyben a Magyar Evezős Szövetség elnökségi tagja is volt. Tehát a két Béla egyeztetett és elindították a feladat megoldását. Az ATIVIZIG-nél megkezdődött a munka **Benke György** mérnök, műszaki titkár, **Dorán István** szakaszmérnök, valamint **Fajka László** tervező vízépítőmérnök több kollégával közösen kezdték keresni először térképen, majd terepen bejárásal azt a területet, ahol a fent említett 2500 m-es egyenes szakasz kialakítható. Mindent igyekeztek figyelembe venni, ami egy olyan létesítmény kialakítása szempontjából fontos, amelyet hosszú időn keresztül szeretnének üzemeltetni. A Gyálai-holtág már korán kiesett, mint lehetőség, majd az 55-ös és az M5-ös főút között található Maty-Subasai csatorna (korábbi meder) kiszélesedett nádas mélyvonulatát kezdték vizsgálni. A terepfelmérést – Jancsó János geodéta mérnök vezetésével – nagy pontossággal elvégezték, majd megkezdődött a tervezés. Azt, hogy milyen körülmények között volt az előkészület jól mutatja, hogy Wolf Mihály főosztályvezető, és egyben a Szegedi

Maty-éri tározó feltöltés közben (1981)

Maty-éri csónaktároló tetőszerkezetének építése (1985)

Vízügyi SE elnöke – jó összeköttetésekkel – Fajka László tervezővel „kiruccantak” Moszkvába megtekinteni az 1980-as olimpiára elkészült evezős pályát. Különböző összeköttetéseket felhasználva az 1972-es müncheni olimpiai pálya műszaki elrendezését is figyelembe vették. Már csak egy dolog hiányzott: a pénz a megvalósításra. Ebben adott nagy támogatást az Országos Vízügyi Hivatal elnök-helyettese **Breinich Miklós**, aki a Magyar Evezős Szövetség Elnökéként az országos „elfogadottságot biztosította”.

Az Igazgatóság Szegedi Szakaszmérnökségének építésvezetője, **Magyar Péter** kapta meg a kivitelezés teljeskörű levezénylését. Első számú segítője **Szabó József** építésvezető volt, aki pár hete úgy emlékezett a kivitelezésre, hogy élete egyik legnagyobb feladata volt, és soha nem gondolta, – nem csak Ő, más sem – hogy vízügyi szakemberek világhírű vízilétesítményt készítenek. Természetesen miután nem volt elég pénz, így nagy társadalmi összefogással – melyet **Czifra Pál** a megyei

Ifi OB 1987

Az ünnepélyes átadás 1981 június 27-28-án evezős versennyel történt meg. A pálya névadója gróf Széchenyi István lett, és azon az ünnepségen még **Dr. Simády Béla** is jelen tudott lenni.

Az elmúlt 40 évben sok nagyszerű fejlesztés valósult meg a pályán, több ezer ember élvezte a különböző versenyeket magyar sikereit. A világ megismerte, megszerette és elismerte a pálya kimagasló adottságait, és azokat a körülményeket, amelyek 1978 és 2019 között valósultak meg. Nagyon büszke vagyok, hogy VÍZÜGYES-ként, szegediként – picit – részese lehettem a világ egyik legszebb és legjobb „többcélú tározó” kialakításának.

A 25. évfordulóra készített kiadványban **Benke György** mérnök kollégáink írt megemlékezést, melyből egy-két adatot átvettem. Az általam írt megemlékezést az Ő soraival szeretném befejezni, csak azért, hogy a jövő generációja ne felejtse és hirdesse, hogy „Sajnos ezek közül a nagyszerű emberek közül, már jónéhányan az örök vizeken eveznek, nem kellene elfelejtelnünk, hogy ha ők (és sokan mások) nem lettek volna, akkor ez a csoda nem lenne Szegeden.”

Fotók: ATIVIZIG archívum

A gróf Széchenyi István evezőspálya névadó ünnepség 1989

vezetés részéről koordinált – Csongrád megye 125 intézménye (VOLÁN, Nagy-Alföldi Kőolaj, Magyar Néphadsereg, Szovjet Hadsereg, DÉLÉP, állami gazdaságok, vízgazdálkodási társulatok, kisipari szövetkezetek...) földmunka gépekkel, szállító eszközökkel, élő munkaerővel segítette a megvalósulást. A kivitelezés műszaki ellenőre **Varga Ferenc** mérnök úr volt, aki az ellenőrző méréseket a rá jellemző precizitással végeztette. Igazgatóságunk teljes személyi állománya dolgozott megfelelő ütemezéssel, kézi földmunkán, tereprendezésen, fűvetésen, bójázáson.

KÁDÁR Mihály

az ATIVIZIG nyugalmazott műszaki igazgatóhelyettese

BELÉPŐ DOLGOZÓK (szept. 16-tól dec. 3-ig)

Boros Rezső (Műszaki Biztonsági Szolgálat)
Kecskés Attila (Szentesi Szakaszmerőnökség)

KILÉPŐ DOLGOZÓK (szept. 16-tól dec. 3-ig)

Busi László (Szentesi Szakaszmerőnökség)
Antal Jánosné (Pályázati és Beruházási Osztály)
Zatykó Krisztián (Műszaki Biztonsági Szolgálat)

NYUGDÍJBA VONULT KOLLÉGÁINK

Török Gábor gátőr (Szegedi Szakaszmerőnökség),
Kádár Mihály műszaki igazgatóhelyettes (Titkárság)

Jó egészséget, aktív nyugdíjas éveket kívánunk!

AKIKTŐL BÚCSÚZUNK

Fodor Sándor a Hódmezővásárhelyi Szakaszmerőnökség gátőre 2021. november 12-én elhunyt.

Emlékét kegyelettel megőrizzük.

Az ATIVIZIG kollektívája búcsúzik Fodor Sándor gátőrtől

Fodor Sándor az általános iskola elvégzése után a lovakkal való foglalkozás felé fordult: a Bábolnai Lovasiskolában, majd fogathajtóként a Makói Lenin TSZ-ben dolgozott. Ezt követően targonca kezelőként a Makói FÜSZÉRT-nél, majd a Kiszombori Gabonakutatónál helyezkedett el.

Az ATIVIZIG-hez kollégánk 1996. május 13-án, 30 éves korában nyert felvételt a Maros jobb parti árvízvédelmi szakasz Fehérházi gátőrházához. Munkáját hamar megszerette, a természetben való munkálkodás, az állatokkal való foglalkozás mindig örömmel töltötte el. Feladatait késlekedés nélkül magas színvonalon végezte el, hamar a gátőri kollektíva elismert tagja lett.

Szakmai továbbképzések sorát; gát-csatornaőri képzést (1997), motorfűrész kezelői (2011), valamint építő-, és anyagmozgató gépkezelő (2015) képesítéseket szerzett.

Gátőrként részt vett az 1998. és 1999. évi térségi árvízi védekezésekben, ahol példamutató helytállásáért emléklapot kapott.

A 2006. évi rendkívüli Dunai és Tiszai árvízvédekezésben való részvételéért bronz érdemérem kitüntetésben részesült.

A Maros folyó államhatárt alkotó szakaszán végzett munkáját nemcsak a Vízügyi Igazgatóság ismerte el:

„VÍZÜGYES” BABÁK

Kovács Erikának (Szentesi Szakaszmerőnökség) szeptember 25-én **Sára,**

Nagy Imrének (Műszaki Biztonsági Szolgálat) október 4-én **Zsófia Anna,**

Kardos Nándor Józsefnek (Fenntartógép és Hajózási Szolgálat) november 16-án **Enikő Julianna** nevű gyermeke született.

dr. CSALA Éva

osztályvezető,
Igazgatási és Jogi Osztály
2007 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ az Igazgatóság egészére kiterjedően általános igazgatási, jogi és humánpolitikai feladatokat végez
- ▶ irányítja a jogi, személyügyi, humánpolitikai és iktatóhivatali tevékenységet

2006. évben a Magyar Köztársaság Határőrségétől Elismerő Oklevelet kapott a „A Magyar Köztársaság államhatára őrzetéhez, az Orosházi Határőr Igazgatóság tevékenységéhez nyújtott segítségéért”.

Sándor a közösségi életben is feladatokat vállalt: több, mint egy évtizedig a Makói Polgárőrség megbecsült tagja volt.

2017-ben a Magyar Rendvédelmi Kar ismerte el munkáját a „Rendvédelem területén kifejtett kiemelkedő szakmai érdeklődési és közösségfejlesztési tevékenységéért” adott Emléklappal.

Közalkalmazotti 25 éves jubileumi jutalmát Igazgatóságunktól 2021. január 25-én vehette át.

Sajnos a koronavírus a Fodor családot is megfertőzte, legsúlyosabban a családfejt betegítette meg. A tünetek súlyosbodása miatt október 29-én kórházba szállították, ahol szervezetet november 12-én adta fel az életért vívott harcot.

Fodor Sándort az ATIVIZIG a saját halottjának tekintik. Távozásával nemcsak egy kiváló gátőrt, közösségi embert, hanem egy nagyszerű barátot is elvesztettünk.

Emlékét szeretettel megőrizzük!

Versegi László

Kitüntetés

Az Október 23-i Nemzeti Ünnepeink alkalmából **Dr. Kasza Levente**, az ATIVIZIG belső ellenőre kiemelkedő és példamutató szakmai munkája elismeréséül Főigazgatói Oklevél kitüntetésben részesült.

Szívből gratulálunk és további jó egészséget, eredményes munkát kívánunk!

Fotó: OVF/Romet Róbert

ELŐADÁSOK az öntözésről és aszálymonitoringról

2021. október 27-én került megrendezésre az ATIVIZIG és a Magyar Hidrológiai Társaság közös rendezvényeként az **„Öntözés és aszálymonitoring az Alsó-Tisza vidékén” című előadói nap.**

A rendezvényen nagy érdeklődéssel közel ötven kolléga és tagtársunk vett részt. Dr. Kozák Péter levezető elnökként vezette át a hallgatóságot az egyes előadások között szakmai gondolatok megosztásával.

Fiala Károly „Az aszálymonitoring rendszer bemutatása” című előadásában beszélt a korszerű aszálykezelésről, az országos aszálymonitoring hálózatról, az aszály mérőszámainak fejlődéséről, a talajnedvességben mutatkozó hiány számsze-

Fiala Károly - Az aszálymonitoring rendszer bemutatása

rűsítése kapcsán elért eredményekről, amelyet a jelenleg 112 db monitoring állomás eredményei alapján fejlesztettek ki.

Dr. Benyhe Balázs „A talajnedvesség mérésen alapuló modellezési lehetőségek” című előadásában a talajnedvességi adatokon alapuló modellezésről beszélt. Ezen eredmények, amelyet az egész ország területére térképi és időbeli megjelenítésben is bemutatott számunkra, nem csak a mezőgazda-

ság számára hiánypótló, hanem a belvízvédekezési tevékenységünk kapcsán is további lehetőséget jelent majd. Fő érdeme, hogy a várakozások alapján majd előrejelzésre is alkalmas lesz.

Vass Bence az „Öntözési helyzetkép az ATIVIZIG működési területén” című előadásában ismertette azokat a hidrometeorológiai sajátosságokat, amely

Vass Bence - Öntözési helyzetkép az ATIVIZIG működési területén

ez évben rekordokat elérő vízmennyiség kiszolgáltatására készítette igazgatóságunkat. Megvilágította azokat a vízrendszer adottságokat is, amelyek egy-egy vízrendszerben kedvezőtlen díjtételek melletti vízszolgáltatási körülményeket teremtenek az öntözővizet használó gazdálkodók számára.

Priváczkíné Hajdu Zsuzsanna az „Öntözés-fejlesztési tervek az ATIVIZIG működési területén” című előadásában bemutatta azokat a már megvalósított fejlesztéseket, illetve távlati terveket, amelyek egyrészt a mezőgazdasági vízpótlás üzembiztonságát szolgálják, másrészt új területek bevonását is lehetővé teszik majd a vízpótlásba. Érdekes a Homokháti vízpótlás projekt és a Kurca vízrendszer rehabilitációja, ahol a több mint egy évtizede folyik töretlenül a többféle hazai, uniós és nemzetközi pályázati források felhasználásával a kitűzött fejlesztési cél megvalósítása.

Vízügyes nyugdíjasok találkoztak Szegeden

A tavalyi évben a járványhelyzet miatt sajnos elmaradt az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság tradicionális nyugdíjas találkozója. Azonban az idei évben lehetőség nyílt a rendezvény megtartására, melyet a nyugdíjas kollégák már nagyon vártak.

A találkozó az Igazgatóság fennállása óta, szinte a kezdetektől töretlenül hagyomány. A Központ, a Szegedi Szakmérnökség, valamint a Műszaki Biztonsági Szolgálat (egykori Gépüzem) állományába tartozó kollégák a szokásostól kicsit korábban, szeptember 29-én találkozhattak újra. Mivel az őszi felülvizsgálatok folyamatosan zajlanak, így a megjelenteket az Igazgatóság nevében Felsőné Tóth Irén gazdasági igazgatóhelyettes asszony köszöntötte, aki az ATIVIZIG elmúlt két évi tevékenységéről mondott rövid összefoglalót. A közös ebéd elfogyasztását követően a kollégáknak lehetőségük nyílt kötetlen baráti beszélgetésre, a rég nem látott egykori munkatársak üdvözlésére, a közös emlékek felidézésére.

Bízunk benne, hogy a jövő évben sem befolyásolja a pandémia az Igazgatóság ezen eseményének megrendezését sem, és a hajdani kollégák ismét találkozhatnak egymással az Igazgatóság szervezésében.

dr. Csala Éva

Fotók: Nagyszöllősi Nóra

Munka és tanulás - Így zárjuk az évet

Újra decembert írunk. Megint elröpült egy év, itt az ideje, hogy visszatekintsünk az idén történetekre. Annak ellenére, hogy a Covid-19 miatt többször kényszerültünk „újratervezésre”, mégis sikerült az évre beütemezett képzéseket megvalósítani, teljesíteni.

Június 18. és szeptember 8. közötti időszakban 13 jelenléti továbbképzést bonyolítottunk le, ami 283 főt érintett. Sajnos a tervezett földmunkagépekkel kapcsolatos képzés elmaradt, de ezt reményeink szerint a jövő év elején pótolni tudjuk. Visszajelzések alapján nagyon sikeres volt a KRESZ ismereteket felfrissítő oktatás. Jövő évben szeretnénk ezt tovább folytatni, és minden állománykategóriában dolgozó munkatársunk számára elérhetővé tenni.

Az e-learning képzések tették ki az évben az oktatás jelentős részét. Két hosszán tartó időszakra osztva lehetett hozzáférni a tananyagokhoz, figyelembe véve az áthúzódó képzések miatti fordulókat, és néhány tananyag hatályosítását is.

Novemberre maradt a minden monitor előtt dolgozó munkatárs IT képzése. Ez évente ismétlődő oktatás, ami kötelezően előírt és a biztonságos munkavégzést biztosítja. Egyre több elektronikus

támadásnak vagyunk kitéve, így nagyon fontos, hogy mindenki tisztában legyen a veszéllyel, és tudja mi a teendő. Nagy segítség számunkra, hogy az OVF informatikai biztonsági felelőse és Bodó László informatikai osztályvezetőnk is folyamatosan tájékoztatja a munkatársakat a felmerülő vírus támadásokról, adathalász levelek megjelenéséről.

Ebben az évben záródik az első 4 éves továbbképzési ciklus, ezért külön figyelmet fordítottunk a tervezésnél és az éves munka során, hogy minden érintett munkatársunk teljesíteni tudja a 4 évre kötelező kreditpontokat. Örömeinkre szolgál, hogy Igazgatóságunkon mindenki 100%-ban teljesített.

Jövőre újabb 4 éves ciklus indul, folytatjuk a képzéseket az eddig bevált módon.

MOLNÁRNÉ PAPP Judit

oktatási, képzési referens,
Titkárság

1995 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ ellátja az Igazgatóság oktatási és képzési feladatait
- ▶ közreműködik a belső továbbképzési programok kidolgozásában, lebonyolításában

Kitüntetések

A Kitüntetések Bizottságának javaslata és az MHT Elnökségének döntése alapján 2021-ben 36 tagtársunk részesült társasági elismerésben. A kitüntetések ünnepélyes átadására – a 2020. évi társasági kitüntetésekkel egyetemben – a Társaság szeptember 28-i közgyűlésén került sor. Az MHT Szegedi Területi Szervezettől 2020-ban **Dr. Fekete Endre** Bogdánfy Ödön Emlékérem, **Barla Margit Enikő** és **Dr. Szalma Elemér** Pro Aqua Emlékérem elismerésben részesültek.

2021-ben Pro Aqua Emlékérem kitüntetést kapott **Magyar Tünde**, a Szegedi Gábor Dénes Technikum és Szakgimnázium munkaközösség vezetője, a Szegedi Területi Szervezet Ifjúsági Szervezetének vezetője.

Kitüntetett tagjainknak ez úton is gratulálunk!

Kedves Nyugdíjasok! Jövőre ismét találkozunk, addig is jó egészséget kívánunk!

Fotók: Balázs né N.Á., Kovács Áron

BALÁZSNÉ Nagy Ágnes

oktatási, képzési referens,
Titkárság

1995 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ ellátja az Igazgatóság oktatási és képzési feladatait
- ▶ közreműködik a belső továbbképzési programok kidolgozásában, lebonyolításában

A visszajelzések alapján több ilyen szakmai előadásra és beszélgetésre van szükség, így érdeklődéssel várjuk a következő szakmai nap megszervezését!

Priváczkiné Hajdu Zsuzsanna
MTH Szegedi Területi Szervezet titkára

Fotók a Szerző felvételei

**PRIVÁCKINÉ
HAJDU Zsuzsanna**

osztályvezető,
Vízrendezési és Öntözési Osztály
2003 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ koordinálja az egysége ügykörének megfelelő tevékenységek elvi, szakmai irányítását és ellenőrzését
- ▶ felügyeli a belvízmentesítési, belvízvédekezési, aszálykár-elhárítási, vízhasznosítási és síkvidéki vízrendezési munkákat, feladatokat

Nyugdíjas találkozó Hódmezővásárhelyen

Idén október 7-én rendezte meg Hódmezővásárhelyi Szakmérnökségünk a több évtizedes múlttra visszatekintő nyugdíjas találkozóját. Az Igazgatóság képviselőiben Dr. Kozák Péter igazgató köszöntötte a kollégákat.

Külön örömeinkre szolgált, hogy Kádár Mihály immár nyugalmazott műszaki igazgatóhelyettes is vendégeink között köszönthettük.

A rendezvényt Verseyi László szakmérnök Úr nyitotta meg, aki örömét fejezte ki, hogy ebben az évben is ilyen sok nyugalmazott kolléga fogadta el a meghívást. A szakmérnök ünnepi köszöntőjében a Szakmérnökség elmúlt 2 évének fontosabb tevékenységeiről és eseményeiről tartott beszámolót.

A köszöntő beszéd után egy kellemes ebédet fogyaszthattunk el, mely a Vándorsólyom Étterem jóvoltából került asztalunkra.

Az együtt töltött délután kötetlen baráti beszélgetéssel, múltidézővel, sok nevetéssel nagyon jó hangulatban telt el. Szakmérnökségünk a jövőben is elkötelezett marad eme hagyomány ápolása iránt, hiszen a volt kollégák jelenléte és a tőlük kapott szellemi örökség mindig azokra az értékekre emlékeztet, melyek követése folytatást érdemel.

Őszi felülvizsgálatok a szakasz mérnökségen

A szakasz mérnökség működési területén az idei őszi felülvizsgálat augusztus 24-én a folyószabályozási művek felülvizsgálatával kezdődött, és október 7-én a 11.03 ÁV szakasz szemléjével végződött.

A felülvizsgálatok a központilag kiadott szemleprogram alapján (a pandémia veszély miatt korlátozott létszámmal) zökkenőmentesen zajlottak.

A szakbizottságok a következő felülvizsgálatokat végezték el: folyószabályozási művek, védelmi anyagok, eszközök, idegen kezelésű II. rendű árvízvédelmi művek (Csongrádi, Felgyői, Csanyteleki, Csanytelek-Dongéri), saját kezelésű II. rendű árvízvédelmi művek (Dongéri lok. töltés), idegen kezelésű töltés keresztező műtárgyak (20 db műtárgy), saját kezelésű töltés keresztező műtárgyak (Vidre-éri sztp., Kisereti sztp., Sárkányfarki zsilip, Csajtói zsilip), vízrajzi műtárgyak és hidrometeorológiai állomások és véderdők felülvizsgálata.

Az árvédelmi töltés kaszálása bérlőkkel és FHSZ gépekkel időben elkészült, a belvízvédelmi művek gaztalanítása a felülvizsgálatok után fejeződött be. Az őrzések felkészítésében az őrszemélyzet családtagjai is komoly részt vállaltak, mivel egyre kevesebb a közfoglalkoztatott létszám, a gátöröknél csak néhány fő van. A saját kezelésű töltés keresztező nagy műtárgyak felkészítését a gát- és csatornaőrök közösen végezték a szivattyúgépek kezelőkkel.

A bizottság a védműveket, műtárgyakat, örtelepek rendjét, védelmi tervek állapotát megfelelőnek minősítette, közvetlen ár- és belvízveszélyt jelentő hibát, hiányosságot nem tárt fel, de az örök tervismeretének elmélyítésére felhívta a figyelmet.

A felülvizsgálatokon tett egyéb észrevételek külön kiértékelése az Igazgató úr részéről megtörtént.

Fotók: Dési Gábor, Pap Imre

DÉSI Gábor

szakasz mérnök-helyettes,
Csongrádi Szakasz mérnökség
1989 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ ellátja az árvízvédelemmel kapcsolatos feladatokat
- ▶ koordinálja a közfoglalkoztatott dolgozók munkáját
- ▶ meghatározza és irányítja az őri állomány munkáját, ellenőrzi a feladatok elvégzését a szakasz mérnökség területén

A Vidre-éri szivattyútelep előkészítése a szemlére

Árvízvédelmi szemle a Sárkányfarki zsilipnél

Belvizes szemle a Félegyházi vízfolyás 17+917 cskm szelvényénél

Műtárgy helyreállításokat végeztünk

Kisteleki-csatorna javítás előtt

Levelényi-csatorna helyreállítás előtt

... és utána

... és utána

A 2021. évi őszi bejárás során megállapításra került a Levelényi magasvezetésű csatorna és a Kisteleki-csatorna 6+305 cskm szelvényében lévő bukós műtárgy javításának szükségessége. A Levelényi csatornán az évek során lefolyó vízmennyiség több helyen megbontotta a rézsút, annak javítása a 2022. évi öntözési időszak előtt elengedhetetlenné vált. A Szegedi Szakasz mérnökség munkatársai a megbontott rézsút vízépítési terméskövel állították helyre, mely alá terfil ágy került. A víz általi további rombolás elkerülése végett energiatörő fogak kerültek beépítésre.

Kisteleken a műtárgyon átfolyó nagy mennyiségű víz azt megkerülve kimosta a rézsú egy részét. Munkatársaink a rézsút helyreállítva új szárnyfalat alakítottak ki, így akadályozva meg a további erodálódást és állították vissza a műtárgy megfelelő működését.

A munkák kivitelezésében az ör munkatársak mellett a szakasz mérnökség vízügyi technikai munkatársai is kivették részüket.

Fotók a szerző felvételei

NUSSER Előd

adminisztrátor,
Szegedi Szakasz mérnökség
2021 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ elvégzi a vízrajzi adatforgalmazás, napi jelentések felvételét, továbbítását
- ▶ részt vesz a belvízvédelmi és mezőgazdasági vízhasznosítási művek fenntartási és üzemelési feladatainak, a belvízi feladatok ellátásában, és az őri állomány vízkormányzással összefüggő tevékenységeiben

SZENTESI Szakasz mérnökség

Őszi hírek

Csatornáink zöme kettősműködésű, öntözési és belvízvédelmi célokat is szolgál. Elmondható tehát, hogy egész évben „használatban” vannak. Bár szeptember 30-ával zárult az idei öntözési időszak, jönnek a belvizes hónapok, és a termál csurgalékvizek bebocsátása is csak most kezdődött meg.

Térségünkben nagyszámú gazdálkodó használ termálvizet fóliasátrak és üvegházak fűtésére. Az újonnan fűrt termálkutak száma folyamatosan nő. Jelenleg Szegvár térségében folyik építkezés, itt egy újabb üvegház kertészet kerül kialakításra.

Októbertől az őszi, téli belvizek befogadására is készülnünk kell, így csatornáinkon a vízszinteket viszonylag alacsonyan tartjuk, állapotukat folyamatosan figyelemmel kísérjük, és igyekszünk minél tisztábban, átjárhatóbban tartani őket. A fenntartási munkák már kora tavasszal megkezdődnek és ősszel addig tartanak, amíg azt anyagi forrásaink lehetővé teszik. Fontos, hogy vízkormányzási feladatainkat lehetőség szerint fennakadás nélkül tudjuk végezni és minden igényt maradéktalanul ki tudunk szolgálni. Ennek eredményeképpen az idei évben sem érkezett panasz az öntözést végző

Az uszadéktól merülőfallal védett áteresznél folyik a munka a Ludas-éren

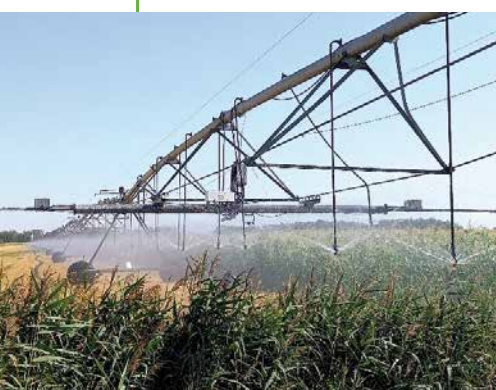

Fenntartó gépek a K-1 csatornán

gazdák részéről sem a víz mennyiségét, sem minőségét illetően. Emellett sikerült a későbbiekben várható belvizek befogadására is felkészülnünk.

Az idei év slágere a sulyom volt. Ez a vízinövény csatornáink zömét beborította a nyári hőségben. Ennek ellenére, mivel fenntartó gépeink folyamatosan dolgoztak, sikerült a vízszállító képességet megőrizni és szerződött partnereinket a kívánt mennyiségű vízzel ellátni.

Az idei nyár igen száraz volt, kevés csapadék esett a térségben, ezért nagy volt az igény az öntözővízre.

Lineár öntözőberendezés

Ennek következtében 15 partnerünk igényelt az előzetesen bejelentett víz-igény feletti öntözővíz mennyiséget. Az így felmerült többlet igényeket is sikerült eredményesen kiszolgáltatnunk. Az idei idényben a 74 szerződött partner összesen közel 17,6 millió m³ öntözővizet használt fel. Rendkívüli víz-igényre vonatkozó öntözési szerződést az idei szezonban 17 partnerrel kötöttünk.

Az infrastrukturális hiányok megszüntetésére irányuló fenntartási feladatok keretein belül sor kerül a K-11 csatorna végszelvényében lévő fenékürítő műtárgy és a Veker-ér közötti leürítő csatorna partvédelmének kialakítására. A műszaki dokumentáció véglegesítését és a Körös-Maros Nemzeti Parkkal történt egyeztetést követően október végén megkezdődtek a munkálatok. A meder aljának burkolása helyszíni betonozással történt, a rézsú egyenes szakaszában RENO matrac, az ívelt fordító részen pedig betonban

Medertisztítás és uszadékszedés a Kurca-főcsatornán

Rézsű- és medertisztítás a Patéi-csatornán

kő burkolat került kialakításra. A felső zárást Monolit beton lezáró fog biztosítja. A meder felújítás befejezésének tervezett időpontja 2021. december 10-e.

Szakfelügyeleteink során kaptunk megkeresést elsőrendű árvízvédelmi töltés környezetében kihelyezésre kerülő kerékpáros útbaigazító táblákkal kapcsolatban, illetve újonnan épülő magánút csatorna keresztezésének okán is. Ezen kívül szakfelügyeletet kértek tőlünk villamos kiserőmű földkábelének telepítése kapcsán, valamint elsőrendű árvízvédelmi töltés mentett oldali lábától számított 50 m-re pince kialakítása miatt, és Tiszára telepítendő multimédiás szökökút kihelyezésének ellenőrzése céljából is.

Tavaszi óta jelentős beruházás zajlik térségünkben. A Magyar Közút Zrt. megbízásából elindult az út-felújítások III. szakasza, ami a Dél-Alföldi régiót is érinti. Szakaszmerőnkőségünk területén összesen 7 db csatornát kereszteznek a munkálatok Szentes és Orosháza között, ahol elsősorban az átereszek állapota, szükség esetén cseréje, a rézsűvédelem és a csapadékvíz elvezetése került előtérbe. Kollégáink folyamatosan egyeztetnek a kivitelezővel és figyelemmel kísérik a munkálatokat.

Az ősszel együtt elérkezett az őszi szemlékre való felkészülés ideje is. A 11.05-ös és 11.08-as árvízvédelmi szakaszokon és a 11.08-as belvízvédelmi szakaszon is megtörténtek az őszi felülvizsgálatok, melyek pozitív eredménnyel zárultak. Az érintett féműveink, műtárgyaink állapota, valamint örtelepeink és munkatársaink felkészültsége is megfelelőnek bizonyult.

K-11 leürítő csatorna a munka megkezdésekor

K-11 leürítő csatorna burkolása

Illetékességi területünkön 13 település önkormányzata tart évente őszi belterületi belvízvédelmi felülvizsgálatot, ahová szakaszmerőnkőségünk is minden évben meghívást kap. A hosszútávú együttműködés érdekében minden önkormányzattal jó kapcsolatot ápolunk, így ezeknek a meghívásoknak is mindig eleget teszünk. Ahogy korábban is, az idei egyeztetések is jó hangulatban zajlottak és eredményesen zárultak.

A fotók a Szerző felvételei

SZENCZI Katalin

területi műszaki referens,
Szentesi Szakaszmerőnkőség
2019 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ koordinálja és ellenőrzi a csatorna őrzésekben a vonalas létesítmények kivitelezését, üzemeltetését, fenntartását
- ▶ ellátja a tisztított szennyvizek és használt termálvizek befogadásával és többletüzemeléssel kapcsolatos műszaki és adminisztratív feladatokat
- ▶ részt vesz a mezőgazdasági vízszolgáltatási feladatok előkészítésében, végrehajtásában, elszámolásában, üzemeltetésben

FENNTARTÓGÉP ÉS HAJÓZÁSI SZOLGÁLAT HÍREI

Rézsűn használható forgóképes fűnyíró érkezett

Az ATIVIZIG működési területén elhelyezkedő árvízvédelmi töltések eladatlan szelvényeinek kaszálása, állandó alapfeladata a Fenntartógép és Hajózási Szolgálatnak, ezért a hagyományos, traktorra szerelt RK kaszás technológia mellé szükségessé vált egy modern, mai igényeknek megfelelő, komfortosan működtethető kaszáló gép beszerzése.

Gépparkunk legújabb tagja a Spider ILD02 EFI távvezérelt fűnyíró, melynek főbb műszaki jellemzői az alábbiak:

- ▶ Terület teljesítmény: 8500 m²/óra
- ▶ Munkaszélesség: 123 cm
- ▶ Vágási magasság: 9-14 cm
- ▶ Sebesség: 8 km/óra
- ▶ Legnagyobb lejtés: 60°
- ▶ Kormányzás: 360°, 4 kerék kormányzás
- ▶ Teljesítmény: 25,5 LE/19 KW
- ▶ Vezérlés: rádiós távirányító
- ▶ Saját tömeg: 387 kg

Az ILD02 új EFI motoros változatát a szélsőséges lejtők kezelésére fejlesztették ki, nehezen megközelíthető területek, veszélyes terepek, finom pázsit és nagy felületek ápolása is megoldható ezzel a géppel. A szabadalmaztatott hajtás a csúszó kormányos

rendszerrel lehetővé teszi a kaszálást minden irányban, extrém 55°/143% lejtőig.

A Kawasaki EFI üzemanyag ellátó rendszer folyamatos teljesítményt biztosít a haladáshoz, a pengék maximális fordulatszámon való tartásához. Így lehetővé válik az optimális vágási sebesség nehéz körülmények között, nagyobb terület teljesítmény és üzemanyag takarékoság mellett. Az egyedülálló kormányzási rendszernek, könnyű súlynak és alacsony súlypontnak köszönhetően megszüntethető az erózió veszélye még meredek emelkedőkön is. A négytengelyes vágó mechanizmus gondoskodik a tökéletes vágásról és megkönnyíti az elhanyagolt területek kezelését is. A gép akár 15 fűkaszázó ember vagy egy nehézgép munkáját képes kiváltani, lényegesen alacsonyabb működési költségek mellett.

A fotó a Szerző felvétele

DOBOS Péter

szakágazati vezető,
Fenntartógép és Hajózási Szolgálat
2010 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ szervezi, irányítja és ellenőrzi a szervezeti egység munkáját
- ▶ a szükséges feltételeket biztosítja a mezőgazdasági vízszolgáltatási, öntözési, csatorna- és töltésfenntartási feladatainak ellátásához
- ▶ ellátja a hajók, földmunkagépek és fenntartógépek által végzett vállalkozási munkák során felmerülő szervezési és logisztikai feladatokat

Legutóbbi játékunk helyes megfejtői közül sorsoltunk, **Katona-Kis Anna** (ATIVIZIG, Hódmezővásárhelyi Szm.) kolléganőnknek kedvezett most a szerencse.

GRATULÁLUNK!

Szókereső

Mostani játékunkban 10 szót rejtettünk el (ragozott formában is). A szavak minden irányban lehetnek (vízszintesen, függőlegesen, balról jobbra, illetve jobbról balra olvasva és átlósan is). Az összes elrejtett kifejezésből *Aranyosi Ervin újévi versének részlete* állítható össze.

A versrészlet helyes beküldői között ATIVIZIG ajándécsomagot sorsolunk ki.

A megfejtéseket névvel és beosztással együtt **2022. január 20-ig**, a vizpart@ativizig.hu e-mail címre várjuk, a tárgyban kérjük feltüntetni: Játék – 2021/4.

Sorsolás 2022. január 21-én. A nyertest e-mailben értesítjük.

Kellemes időtöltést és sok sikert kívánunk!

J	U	B	X	H	R	K	J	M	N	S	O	V	J	A	N	L	T	R	
V	Q	Y	M	D	P	H	L	L	E	G	Y	E	N	B	S	W	O	M	V
O	Q	Y	Q	T	L	T	G	P	Y	T	Z	Z	O	B	S	R	W	Q	G
B	R	R	M	V	D	A	E	M	D	C	R	V	G	D	É	X	W	U	M
B	Y	D	A	G	P	S	S	K	U	T	C	W	L	Q	L	W	V	T	W
E	R	J	C	T	E	P	É	Z	S	V	F	O	X	L	H	U	M	A	I
R	L	D	P	C	E	J	T	P	A	I	Q	O	R	K	E	K	O	D	C
P	Ő	Q	B	N	P	D	T	S	R	L	V	T	O	O	T	A	Q	V	W
O	T	X	L	G	O	C	O	F	G	Á	H	B	X	G	Ő	R	R	C	H
N	K	G	I	F	Ő	T	D	D	I	G	A	R	X	J	B	Y	L	W	R
J	E	Q	M	O	R	V	L	R	K	O	T	C	B	R	B	Y	A	M	E
Y	R	G	K	T	Ő	N	Á	X	K	T	E	Z	M	C	P	X	N	L	B
L	E	J	Z	H	M	Y	W	C	Q	F	R	P	C	Q	K	M	U	T	N
G	K	H	P	O	Ő	F	H	J	T	Q	E	P	C	R	O	O	F	D	B
X	I	I	D	D	K	I	U	W	H	C	M	B	X	Z	V	R	D	S	U
L	S	N	Q	P	T	O	Z	T	E	P	T	X	E	P	Q	O	N	F	X
V	B	Q	U	O	Ő	I	J	H	R	D	S	W	U	B	N	T	N	X	F
J	X	N	J	T	L	U	G	F	Y	E	X	T	K	P	P	T	V	B	M
J	K	B	C	N	F	A	K	W	U	A	F	V	V	R	A	R	P	Y	I
R	H	B	W	M	E	F	B	L	E	K	K	E	S	É	Z	R	É	D	D

Jogszabályfigyelő

QR-kód olvasó programmal pillanatok alatt megnézhetik az adott információkat. A kódolvasó az okostelefonok többségében már megtalálható, de akár ingyenesen is letölthető a mobiláruházakból.

VÍZPART

Az Alsó-Tisza-vidéki
Vízügyi Igazgatóság lapja

Megjelenik negyedévente

Kiadó:

Alsó-Tisza-vidéki
Vízügyi Igazgatóság

Szerkeszti: a szerkesztő bizottság

Kapcsolattartó: Nagyszöllősi Nóra

Szerkesztőség: 6720 Szeged, Stefánia 4.

Tel.: 62/599-599, e-mail: n.nora@ativizig.hu

Nyomdai munkálatok:

E-press Nyomdaipari Kft.

Minden jog fenntartva!

F.: ATIVIZIG

6720 Szeged, Stefánia 4.

6701 Pf. 390

DÍJ HITELEZVE

SEGED I.

Megyei Postahivatal

6701